

ТӨВ АЙМГИЙН ЗААМАР СУМЫН НУТАГТ ОРШИХ
“БАГА ХАЙЛААСТЫН АЛТНЫ ШОРООН ОРДЫН БАРУУН БОРТ
ДАГУУД /хш-24-с хш-48/ ХЭСГИЙГ ИЛ АРГААР АШИГЛАХ
ТӨСЛИЙН 2025 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН
ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТИЙН ТАЙЛАН

Тусгай зөвшөөрлийн дугаар: MV-022747

Аж ахуйн нэгжийн регистрийн дугаар: 6783295

Хянасан:

БОУАӨЯ-ны ХБОБХГазрын дарга:.....Г.Энхмөнх

Төв аймгийн БОАЖГазрын мэргэжилтэн:.....С.Эрдэнэцогт

Биелэлтийг тайлагнасан:

“Атилла гоулд” ХХК-ийн гүйцэтгэх захирал.....А.Ганцэцэг

Ажилтан:.....Б.Чинзориг

Улаанбаатар

2025 он

Агуулга

1. ТӨСЛИЙН ТАНИЛЦУУЛГА.....	4
1.1. Төслийн талаарх мэдээлэл.....	4
1.2. Төслийн байршил.....	4
1.3. Орд ашиглах тусгай зөвшөөрөл.....	5
1.4. Ордын үйлдвэрлэлийн нөөц.....	5
1.5. Уурхайн ажиллах горим.....	5
1.6. Уурхайн дотоод болон гадаргуугийн зам.....	6
1.7. Баяжуулалтын хэсэг.....	6
1.8. Уурхайн үндсэн тоног төхөөрөмжүүд сонголт.....	6
1.9. Усан хангамж.....	6
2. ТӨСӨЛ ХЭРЭГЖИЖ БУЙ НУТГИЙН БАЙГАЛЬ ОРЧИН, НИЙГЭМ-ЭДИЙН ЗАСГИЙН ТӨЛӨВ БАЙДЛЫН ТОВЧ ТАНИЛЦУУЛГА.....	7
3. ТӨСЛИЙН ГОЛ БА БОЛЗОШГҮЙ СӨРӨГ НӨЛӨӨЛЛИЙН ТОВЧ ТОДОРХОЙЛОЛТ.....	9
4. ТУХАЙН ЖИЛИЙН БАЙГАЛЬ ОРЧНЫГ ХАМГААЛАХ ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ ГОЛ ЗОРИЛТ, ХАМРАХ ХҮРЭЭ.....	10
4.1. Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний гол зорилт.....	10
4.2. Сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээний төлөвлөгөөний биелэлт.....	10
4.3. Нөхөн сэргээлтийн төлөвлөгөөний биелэлт.....	16
5. ДҮЙЦҮҮЛЭН ХАМГААЛАХ АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТ.....	17
6. НҮҮЛГЭН ШИЛЖҮҮЛЭХ, НӨХӨН ОЛГОВОР ОЛГОХ АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТ.....	18
7. ТҮҮХ, СОЁЛЫН ӨВИЙГ ХАМГААЛАХ АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТ	
8. ХИМИЙН БОДИС, ЭРСДЛИЙН МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТ.....	18
9. ХОГ, ХАЯГДЛЫН МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТ.....	21
10. ОРЧНЫ ХЯНАЛТ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ХӨТӨЛБӨРИЙН БИЕЛЭЛТ.....	24
11. БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ ХЭРЭГЖИЛТИЙГ СУМ БАГИЙН ИРГЭДЭД ТАЙЛАГНАХ АЖЛЫН ХУВААРЬ.....	26
11.1. 2025 оны байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний хүрээнд авч хэрэгжүүлсэн арга хэмжээнүүдийн нийт зардал.....	27
12. ДҮГНЭЛТ.....	27

Зургийн жагсаалт

Зураг 1. Талбайн байршлын тойм зураг.....	5
Зураг 2. Цэврийн нуурнаас дээж авч буй байдал.....	11
Зураг 3. Шатахуун түгээх газар болон засварын талбайгаас дээж авч буй байдал.....	14
Зураг 4. Нүхэн жорлонг стандартын дагуу засч, янзалсан байдал.....	18
Зураг 5. Тамир-ЭМ бэлдмэлийг хэрэглэх заавар.....	19
Зураг 6. Хог хаягдлын гэрээ.....	19

Хүснэгтийн жагсаалт

Хүснэгт 1. Төсөл хэрэгжүүлэгчийн мэдээлэл.....	4
Хүснэгт 2. MV-022747 тоот тусгай зөвшөөрлийн солбилцол.....	4
Хүснэгт 3. Байгаль орчны нөлөөллийн үнэлгээний шалгуурууд ба сөрөг нөлөөлөл үүсч болох шалтгаанууд.....	9
Хүснэгт 4. Агаарт учруулах сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээний төлөвлөгөөний биелэлт..	11
Хүснэгт 5. Усан орчинд үзүүлэх сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээний төлөвлөгөөний биелэлт.....	11
Хүснэгт 6. Унд ахуйн гүний худгийн химийн шинжилгээ /11 сар/.....	12
Хүснэгт 7. Цэврийн нуурын усны химийн шинжилгээ /11 сар/.....	12
Хүснэгт 8. Бохирын нуурын усны химийн шинжилгээ /11 сар/.....	13
Хүснэгт 9. Усан дахь мышьякийн шинжилгээний хариу.....	13

Хүснэгт 10. Дүйцүүлэн хамгаалах арга хэмжээний төлөвлөгөөний биелэлт.....	14
Хүснэгт 11. Хөрсөн бүрхэвчид үзүүлэх сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээний төлөвлөгөөний биелэлт.....	15
Хүснэгт 12. Хөрсний хүнд металлын шинжилгээний хариу.....	15
Хүснэгт 13. Нөхөөн сэргээлтийн төлөвлөгөөний биелэлт.....	16
Хүснэгт 14. Тэрбум модны төлөвлөгөөний биелэлт.....	16
Хүснэгт 15. Дүйцүүлэн хамгаалах арга хэмжээний төлөвлөгөөний биелэлт.....	17
Хүснэгт 16. Хог хаягдлын менежментийн төлөвлөгөө болон биелэлт.....	17
Хүснэгт 17. Орчны хяналт шинжилгээний хөтөлбөр.....	20
Хүснэгт 18. Удирдлага зохион байгуулалтын төлөвлөгөө болон биелэлт.....	20
Хүснэгт 19. 2025 оны БОМТ-ний биелэлтийн нийт зардал.....	21

Хавсралтын жагсаалт

Хавсралт 1. Аж ахуйн нэгжийн гэрчилгээ.....	23
Хавсралт 2. Ашигт малтмалын ашиглалтын тусгай зөвшөөрөл.....	25
Хавсралт 3. Байгаль орчны ой, усны лавлагаа.....	27
Хавсралт 4. Ус ашиглах боломжит нөөцийн дүгнэлт.....	28
Хавсралт 5. Ус ашиглах зөвшөөрөл.....	32
Хавсралт 6. Ус ашиглах гэрээ.....	33
Хавсралт 7. Усны төлбөр төлсөн баримт.....	36
Хавсралт 8. Хяналт шинжилгээний хариу дүн /11 сар/.....	37
Хавсралт 9. Нөхөн сэргээлтийн барьцаа төлбөр төлсөн баримт.....	38
Хавсралт 10. Хог хаягдлын гэрээ.....	39-40

НЭГ.ТӨСЛИЙН ТАНИЛЦУУЛГА

1.1. Төслийн талаарх мэдээлэл

Хүснэгт №1. Төсөл хэрэгжүүлэгчийн мэдээлэл

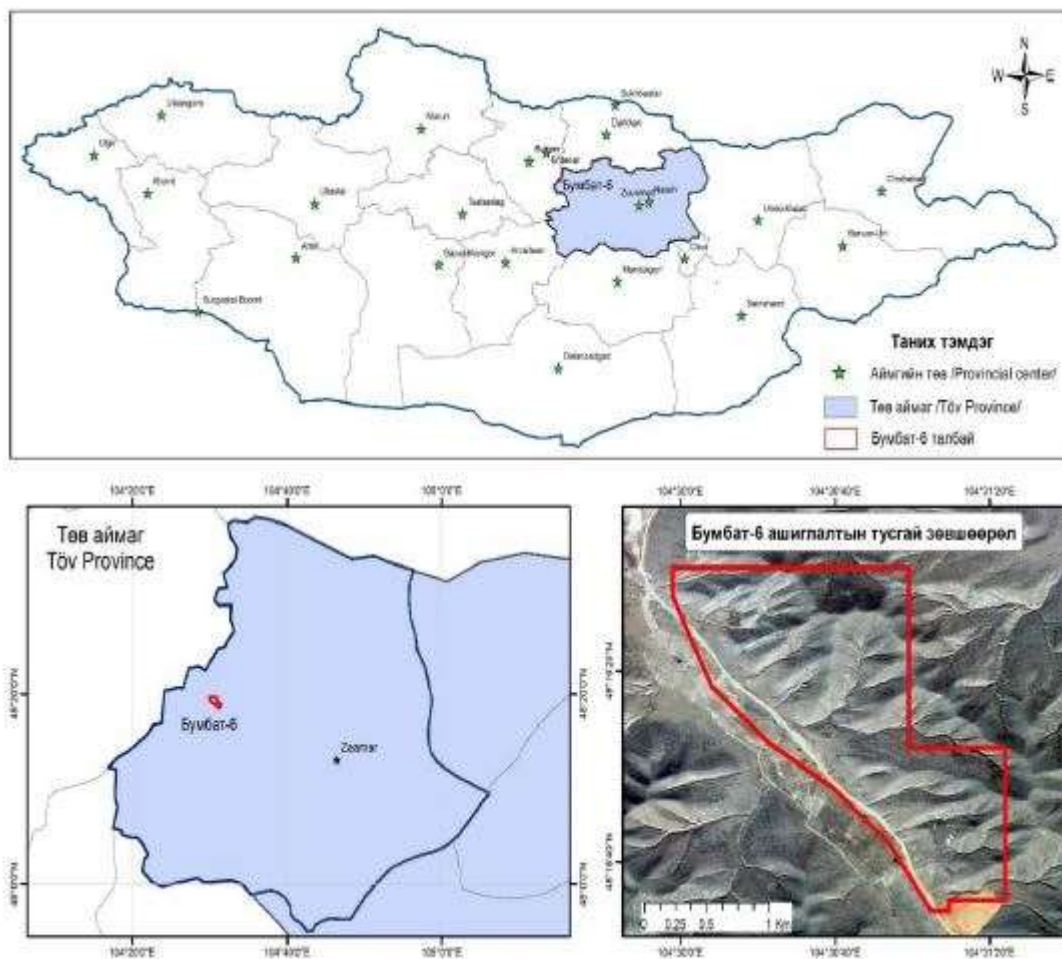
№	Үзүүлэлтүүд		
1	Аж ахуйн нэгжийн нэр		“Атилла гоулд” ХХК
2	Улсын бүртгэлийн дугаар		9011833459
3	Уурхайн нэр		Бага Хайлаастын алтны шороон ордын баруун борт дагууд (Хш-24-с Хш-48) хэсэг
4	Ордын байршил	Нийслэл/Хот/ Аймаг	Төв
5		Сум/Дүүрэг	Заамар
6	Ашигт малтмалын төрөл		Алт
7	Ашиглалтын тусгай зөвшөөрлийн дугаар		MV-022747
8	Ашиглалт эхэлсэн огноо		2025.10
9	Аж ахуйн нэгжийн хаяг	Аймаг/Хот	Улаанбаатар
10		Сум/Дүүрэг	Хан-Уул
11		Баг/Хороо	2-р хороо, 19 хороолол,
12		Гудамж/Байр	23
13		Тоот	42 тоот
14	Захирлын хаяг	Нэр	А.Ганцэцэг
15		Гар утас	976-99301393

1.2.Төслийн байршил

“Атилла гоулд” ХХК-ийн MV-022747 тоот ашиглалтын тусгай зөвшөөрлийн талбай нь Төв аймгийн Заамар сумын нутагт орших ба Улаанбаатар хотоос баруун хойш 220 км, Заамар сумын төвөөс баруун хойд зүгт 32 км-т байрлана.

Хүснэгт №2. MV-022747 тоот тусгай зөвшөөрлийн солбилцол

#	Уртраг	Өргөрөг
1	104° 30' 59"	48° 19' 41.81"
2	104° 29' 57.93"	48° 19' 41.81"
3	104° 29' 57.93"	48° 19' 35.8"
4	104° 30' 8.01"	48° 19' 16.83"
5	104° 30' 23.01"	48° 19' 4.83"
6	104° 30' 39.34"	48° 18' 55.49"
7	104° 30' 54.02"	48° 18' 43.83"
8	104° 31' 4.75"	48° 18' 29.7"
9	104° 31' 9.45"	48° 18' 29.7"
10	104° 31' 9.45"	48° 18' 32"
11	104° 31' 24"	48° 18' 32"
12	104° 31' 24"	48° 19' 4"
13	104° 30' 59"	48° 19' 4"

Зураг 1. Талбайн байршлын тойм зураг

1.3. Орд ашиглах тусгай зөвшөөрөл

“Бумбат-6” нэртэй 201.82 га бүхий MV-022747 дугаартай ашигт малтмал ашиглалтын тусгай зөвшөөрлийг АМГТГ-ын Кадастрын хэлтсийн даргын 2024 оны 01-р сарын 16-ны өдрийн 23 тоот шийдвэрээр “АТИЛЛА ГОУЛД” ХХК нь “Гурван тамга” ХХК-аас шилжүүлэн авсан.

1.4. Ордын үйлдвэрлэлийн нөөц

Бага Хайлаастын шороон ордын ашигт давхаргын алтны агуулга суналын дагууд жигд бус, ашигт давхаргын зузаан ордын хэмжээнд харьцангуй жигд, тогтвортой, нийлмэл геологийн тогтоцтой, III бүлгийн шороон орд юм. Хайгуулын ажлын үр дүнд ашигт давхаргын нөөцийн хүрээний урт 2200 м, нөөцийн хүрээний дундаж өргөн 35 м, хучаасны дундаж зузаан 4.5 м, ашигт давхаргын дундаж зузаан 1.3 м байна.

1.5. Уурхайн ажиллах горим

Тус уурхай нь улирлын чанартай ажиллах бөгөөд баяр ёслолын болон амралтын үед ажилчдын амрах хугацааг МУ-ын “Хөдөлмөрийн тухай” хуулийн дагуу болон уурхайн даргын тушаалаар зохицуулна.

2025 онд уулын ажлын төлөвлөгөөгөөр Уурхайн ажиллах горимыг 2025 оны уурхайн хүчин чадал, жилд гүйцэтгэх уулын ажлын хэмжээ, ордын ашиглалтын нөхцөл зэргээс хамааруулан дулааны улирлын 5 сар буюу 150 хоногийн хугацаанд, өдөрт 8-10 цагийн үргэлжлэлтэй 2 ээлжээр, 6-р сараас эхлэн уурхайн бэлтгэл ажлууд болон үржил шимт хөрс хуулалтын ажлыг гүйцэтгэж, 7 сарын 01-ээс 11-р сарын 01 хүртэл ажиллуулахаар төлөвлөсөн байсан.

Тухайн төсөл 2025 онд эхлэж байгаа учир уурхайн бэлтгэл ажил удааширан 11-р сарын 07-с эхлэн 12-р сарын 25-г хүртэл 50 хоног, өдөрт 8-10 цагийн үргэлжлэлтэйгээр 2 ээлжээр ажилласан.

1.6. Уурхайн дотоод болон гадаргуугийн зам

Уурхайг богино хугацаанд ашиглах тул гадаргуугийн технологийн автозам нь байгалийн ердийн хөрсөн зам байна. Дотоод автозамыг хөдөлгөөний аюулгүй байдлыг хангах, замын нэвтрүүлэх болон тээх чадварыг нэмэгдүүлэх, тээвэрлэлтийн зайг хамгийн оновчтой бага байлгах шийдлийг бололцож шулуун схемээр байгуулахаар төлөвлөв. Шулуун схемийг ашигт малтмалын хэвтээ болон бага уналттай давхаргыг ашиглахад хэрэглэх тохиромжтой.

1.7. Баяжуулалтын хэсэг

Технологийн усаа хуучин үүсгэсэн байсан цэвэр бохир нуурыг ашигласан. Усан сангаас угаах төхөөрөмжийн хэсэг рүү 219 мм голчтой, 2000 м урт хоолойгоор ус татсан. Ус таталтын ажилд Д 320 маркын насос ашигласан.

1.8. Уурхайн үндсэн тоног төхөөрөмжүүд сонголт

Төсөл хэрэгжүүлэгч нь уурхайг өөрт байгаа техник, тоног төхөөрөмжүүдэд тулгуурлан үргэлжлүүлэн ашиглах бөгөөд тэдгээр тоног төхөөрөмжүүдэд тулгуурлан 2025 оны бүтээлийн тооцоог гүйцэтгэв.

Ил уурхайн үндсэн технологийн процесс нь өнгөн хөрсийг бульдозероор хуулж овоолгод байршуулах, хөрсийг экскаватор, автосамосвалын хослолоор тээвэрлэж гадаад болон дотоод овоолгод байршуулах, алттай элсийг экскаватор, автосамосвалын хослолоор тээвэрлэж баяжуулах үйлдвэрийн хажууд овоолгод байршууна.

1.9. Усан хангамж

Технологид шаардлагатай усны хэмжээ: Байгаль орчныг хамгаалах, цэвэр усны нөөцийг хэмнэх зорилгоор уурхайн технологийн усан хангамжид хэрэглэгдэх усыг хуримтлуулж, цэвэршүүлэх замаар эргүүлэн ашиглана. Алт олборлож байгаа уурхайнуудын туршлага, үүсмэл нуурын шүүрэлт, усны ууршилт, алдагдал, ордын талбайтай зэргэлдээ олборлолт явуулж байгаа ордын нууруудын шүүрэлт зэргийг үндэслэн шаардагдах усны 30%-ийг цэвэр усаар сэлбэх ба 70%-ийг технологийн эргэлтийн усаар хангах боломжтой байна. Ордын элс нь хялбар угаагдах шинж чанартай учир 1 м^3 элс угаахад 4 м^3 ус хэрэглэхээр тооцоолов. Нийт зарцуулагдах усны 70%-ийг эргэлтэнд оруулж 30%-ийг цэвэр усаар сэлбэнэ. Технологийн усыг эргэлтийн усан санд хуримтлуулан тунгааж, процесст эргүүлэн хэрэглэнэ.

ХОЁР. ТӨСӨЛ ХЭРЭГЖИЖ БУЙ НУТГИЙН БАЙГАЛЬ ОРЧИН, НИЙГЭМ-ЭДИЙН ЗАСГИЙН ТӨЛӨВ БАЙДЛЫН ТОВЧ ТАНИЛЦУУЛГА

Уул зүй: Төв аймгийн Заамар сумын нутаг дэвсгэр нь Хангай Хэнтийн уулархаг их мужид хамрагдана. Хангай-Хэнтийн их мужийн уулс голдуу налуу хажуутай тул хөрсөн бүрхэвч бүрэлдэн тогтоход тааламжтай нөхцөлийг бий болгодог.

Ус зүй: Бага Хайлаастын алтны шороон ордын талбай нь гидрогеологийн ангиллаар Хангай, Хэнтийн гидрогеологийн массивт хамаарна. Газрын доорх ус нь уулс хоорондын хөндийнүүдийг дүүргэсэн тунамал хурдас болон дунд ба эрт төрмөлийн гүний ба тунамал-метаморф чулуулгийн ан цавтай холбоотой. Газрын доорх усны түвшин газрын гадаргаас 42-44 м гүнд оршино. Ар наймганы хэмжээнд усны байгалийн нөөц 1448-1933 шоо метр хоног байна. Дөрөвдөгчийн аллювийн хурдсан дах гүний ус нь цэнгэг бөгөөд эрдэсжилт нь 0.4 г/л-с илүүгүй, устөрөгчийн ионы концентраци буюу рН 7.5-8.5, ерөнхий хатуулаг 4.3 мг.экв. Газрын доорх ус нь найрлагаараа ундны усны шаардлагыг бүрэн хангана. Туул голын газрын доорх ус нүүрсхүчлийн хий болон хүчил, сульфат, магнийн зэрэг идэмхий агуулагчгүй учир гидрогеологийн нөхцөлийн хувьд энгийн нөхцөлтөйд тооцогдоно /Хишигтогтох, 2013/.

Уур амьсгал: Уур амьсгалыг бүрдүүлэгч олон хүчин зүйлсийн дотроос нарны цацраг, агаарын орчил урсгал, байгалийн газарзүйн нөхцөл чухал юм. Эдгээрийн харилцан үйлчлэлийн нөлөөгөөр тухайн газар орны уур амьсгалын нөхцөл бүрэлдэн тогтоно. Төв аймаг уур амьсгалын хувьд сэрүүвтэр, хуурай дулаавтар, мужид багтана.

Хөрс, ургамал: Төсөл хэрэгжих бүс нутаг нь хөрс газар зүйн ангиллын хувьд Хангайн хөрсний их муж түүн дотор Хангайн мужид тус тус хамаарна. Хангайн их мужид хамгийн түгээмэл тархсан хөрс бол хээрийн хүрэн хөрс бөгөөд орон нутгийн хөрс үүсэх өөр өөр нөхцөлөөс шалтгаалж хүрэн хөрсний хэд хэдэн дэд хэв шинж хар хүрэн, хүрэн, цайвар хүрэн, уулын хүрэн, нугын хүрэн, ойн хүрэн хөрс тус тус тархсан байна /Доржготов, 2003/

Газрын гадарга, байрзүй: Хэнтийн нуруу ба түүний гол салбаруудын тойрог нь Хэнтийн гол нуруу, Бага Хэнтий, Их Хэнтийн нуруу, тэдгээрийн томоохон салбаруудыг багтаана. Эндхийн үнэмлэхүй өндөр нь 2000-2500 метр бөгөөд хамгийн өндөр цэг нь Асралт Хайрхан юм. Хэнтийн нурууд ялангуяа Бага Хэнтийн нурууны хажуу нь хоорондоо адилгүй, хойт хажуу нь маш эгц бөгөөд урт, харин өмнө хажуу нь нилээн налуувтар болно. Гэвч хоёулаа нураг асгаар бүрхээстэй байна. Хажуугийн дээд хэсэгт шаталсан хэдэн дэнж тодорхой үзэгдэнэ.

Заамар сумын уур амьсгал, цаг уурын үзүүлэлтүүд: Төсөл хэрэгжих орчны цаг уур, уур амьсгалын үндсэн үзүүлэлтийг Төв аймгийн Заамар сумын цаг уурын “ЗААМАР” харуулын сүүлийн 10 жилийн мэдээний үндсэн дээр тодорхойлсон болно.

Агаарын температур: Агаар мандлын дулааны горим бол агаар мандал дахь температурын хуваарилалт, хувьсал өөрчлөлтийн явцаар тодорхойлогдох бөгөөд энэ нь тухайн газар нутгийн уур амьсгалын үндсэн элемент болж агаар, хүрээлэн буй орчны хоорондох дулааны солилцоогоор илэрдэг зүй тогтолтой. 2009-2019 оны агаарын жилийн дундаж температур - 0.7-2.3⁰ байна.

Тойргийн хилийг тоймлон заавал: Зүүн талд Барах голын адаг орчмоор гарч өмнө хэсэгтээ Хурах, Туул голыг дагасан тектоникийн гаралтай хөндийнүүд болон Улаанбаатар хотоос нилээн хойгуур гарах ба баруун гар талдаа Хараа голын баруун гарын цутгалуудыг огтлон гарсан шугам, хойт талд улсын хил болно. Голын хөндийнүүд хэдэн янзын дүрс хэлбэртэй юм. Гол нуруудын хөндий их төлөв нарийхан хавцлын байдалтай юм. Үүний зэрэгцээгээр тэнд бас хэдэн зуугаад метр өргөн хөндий ч бий. Тэр хөндийнүүдээр эртний мөсөн гол урсан бууж байсны ор мөр болох морены дов толгод, далан, дэнж, хаагдсан нуур тохиолдоно. Хэнтийн гол нуруудын захаар байгаа хөндийнүүд 1-3 км өргөн, хажуунууд мөн эгц болоод асгаар бүрхээстэй байна. Энэ тойрог чийг тунадас ихтэй учраас намаг ихтэй, гол горхиуд усаар элбэг, уналт их, урсгал түргэн байдаг.

Нийгэм эдийн засаг: Заамар сум нь УБ хотоос 180 км өөрийн аймгаас 225 км алслагдан оршдог бөгөөд Төв аймгийн Угтаал, Цээл, Лүн сумд, Булган аймгийн Баяннуур, Бүрэгхангай сумд, Сэлэнгэ аймгийн Орхон туул сумдуудтай тус тус хиллэж нийт 280.3 мянган га нутаг дэвсгэрийг эзэлдэг.

Төв аймгийн баруун хойд хэсэгт: Улаанбаатар хотоос 180 км, Аймгийн төвөөс 225 км зайд байрладаг. Баруун талаараа Булган аймгийн Баяннуур Дашинчилэн сум, хойд талаараа Булган аймгийн Бүрэгхангай, Орхонтуул сум, Зүүн талаараа Төв аймгийн Цээл, Угтаал сум, Урд талаараа Төв аймгийн Баянхангай, Лүн сумдтай тус тус хиллэдэг.

Малын бүтэц: Сумын хэмжээнд 193631 толгой малтайгаас 170 тэмээ, 13788 адуу, 10674 үхэр, 94853 хонь, 74146 ямаа Сумын хэмжээгээр нийт 193,8 мянган мал тоологдсоноос цэвэр үүлдэр, эрлийз, нутгийн шилмэл омгийн 0,6 мянган толгой мал тоологдсон нь нийт малын 0,3 хувь байна. 437 малчин өрх, 650 малтай өрх байгаа нь сумын нийт өрхийн 67,2 хувийг эзэлж байна.

Орон нутгийн төсөв: Сумын төсвийн нийт орлого нь 4141,3 сая төгрөг бөгөөд улсын төвлөрсөн төсвийн санхүүжилт авдаггүй, сумын өөрийн орлого 1261,9 сая төгрөг төсөвт байгууллагын өөрийн орлого 1.9 сая төгрөг байна. Орон нутгийн нийт төсвийн зардал нь 2058,0 сая төгрөг байна. Нийт зардлын 61.4 хувь нь цалин, 6.8 хувь нь нийгмийн даатгалын шимтгэл, хувийг урсгал шилжүүлэг болон бусад зардал эзэлж байна.

Эдийн засгийн бүтэц: Сумын хэмжээнд нийт 47 аж ахуйн нэгж байгууллага үйл ажиллагаа явуулж 770,2 сая төгрөгийн бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэж улсад 30.6 сая, аймагт 203.4 сая, орон нутагт 56.0 сая нийт 209.0 сая төгрөгийн татвар төвлөрүүлж байна. Тус суманд жилд 230,0 сая төгрөгийн бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэдэг “Заамар довон” ХХК 2900 га эргэлтийн талбайтай, 800 га д уриншийн боловсруулалт хийж жилд 1200,0 тн үр тариа хураан авдаг бөгөөд БӨЖТ зэрэг аж ахуйн нэгжүүд үйл ажиллагаа эрхэлж байгаа нь тус сумын аж үйлдвэрийн бүтцэд томоохон нөлөө үзүүлж байна.

ГУРАВ. ТӨСЛИЙН ГОЛ БА БОЛЗОШГҮЙ СӨРӨГ НӨЛӨӨЛЛИЙН ТОВЧ ТОДОРХОЙЛОЛТ

Хүснэгт 3. Байгаль орчны нөлөөллийн үнэлгээний шалгуурууд ба сөрөг нөлөөлөл үүсч болох шалтгаанууд

Нөлөөллийг тодорхойлох шалгуур үзүүлэлтүүд	Сөрөг нөлөөлөл үүсч болзошгүй нөхцөлүүд
Төслийн үйл ажиллагаанаас агаарын чанарт үзүүлж болзошгүй гол сөрөг нөлөөлөл, бууруулах арга хэмжээ	2025 онд уулын ажлын хөрс хуулалт, элс олборлолт, овоолго, тээвэрлэлтийн үед тоосжилт үүсэж агаарыг бохирдуулахаар байна. Дотоод шаталтат хөдөлгүүрээс гарах утаа тортог агаар орчинд хэсэгчилсэн бохирдолтыг бий болгоно.
Төслийн үйл ажиллагаанаас усан орчинд үзүүлж болзошгүй гол сөрөг нөлөөлөл	Түлш шатахуун, шатах тослох материалууд асгарах зэргээс үүдэн газрын болон газрын доорх ус бохирдох эрсдэлтэй. Ахуйн хатуу болон шингэн хог хаягдлын асуудлаа зөв менежментийн дагуу явуулаагүйгээс болж газрын гадарга болон гүний ус биологийн болон химийн бохирдолд орох эрсдэлтэй.
Төслийн үйл ажиллагаанаас газрын гадарга, хөрсөн бүрхэвч, ургамлан нөмрөгт үзүүлж болзошгүй гол сөрөг нөлөөлөл	2025 онд уурхайн хөрс хуулалт болон уурхайн дэд бүтцийн үйл ажиллагаанаас газрын гадаргын төрх байдал алдагдаж, хөрсөн бүрхэвч доройтож, ургамлан нөмрөг хөрсөнд дарагдах зэргээр эвдрэлд орно. Төслийн нутаг дэвсгэр болон түүний эргэн тойрны нутаг дэвсгэр дэх тээврийн хэрэгсэл, хүмүүсийн хөдөлгөөний ихсэлттэй холбоотойгоор хөрсөн бүрхэвч элэгдэн доройтох, ургамлан нөмрөг тоосонд дарагдаж тачир сийрэг болж бүрхэц багасна. Ил уурхайн малталт, дотоод замууд, барилгын ажлууд зэрэг үйл ажиллагаанаас гарах сийрэг бүтэцтэй хөрс салхинд амархан хийсэж тоосжилт үүсгэнэ. Газрын гадарга болон хөрс ахуйн хаягдал, шатах тослох материалаар бохирдоно.
Төслийн үйл ажиллагаанаас амьтны аймагт үзүүлж болзошгүй гол сөрөг нөлөөлөл	Уулын ажлын үед ашиглагдах техник тоног төхөөрөмжөөс гарах дуу чимээнээс болж хөхтөн, шувуу, жижиг мэрэгч амьтад дайжиж алга болох, машин механизм, тээврийн хэрэгслийн гэрэлтүүлгээс болж шөнийн амьдралтай амьтад үргэн дайжиж болзошгүй.
Нөхөн сэргээж буй газрыг хүн мал, салхи, усны нөлөөгөөр эвдрэхээс хамгаалах	Уурхайн эвдэрсэн газарт биологийн нөхөн сэргээлтийг бүрэн хийж дууссан газрыг бусад хүчин зүйлээс болж буцаж эвдэрч, доройтохоос хамгаалахын тулд дараах арга хэмжээг хэрэгжүүлнэ. 1. Хүн малын нөлөөгөөр эвдрэхээс хамгаалах Биологийн нөхөн сэргээлт хийсэн газарт мал орох, болон санаатайгаар малаа хариулах, тарьсан мод, бутыг хэрэглэх, машин техникээр дээгүүр нь явах, ахуйн зорилгоор ухаж сэндийлэх зэрэг хүчин зүйлээс урьдчилан сэргийлэх шаардлагатай бөгөөд энд орон нутгийн захиргаа болон нутгийн иргэдийн ухамсарт оролцоо маш чухал үүрэгтэй байна. 2. Усны нөлөөгөөр эвдрэхээс хамгаалах Нөхөн сэргээлт хийсэн газар нь хэвгий, налуу ихтэй хөрсний бүтэц султай болон бүтэцгүй тохиолдолд хөрс усаар угаагдаж, алдагдахаас сэргийлэх арга хэмжээ авах хэрэгтэй. 3. Салхины нөлөөгөөр эвдрэхээс хамгаалах Уурхай орчмын нутаг нь хуурай хээрийн бүсэд хамаарах газар учраас жилд тохиолдох хүчтэй салхи шуурганы давтамж өндөр байдаг. Иймээс биологийн нөхөн сэргээлт хийсэн газрыг салхины эвдрэл болон элсний нүүлтээс хамгаалах арга хэмжээг зайлшгүй шаардлагатай.

ДӨРӨВ. ТУХАЙН ЖИЛИЙН БАЙГАЛЬ ОРЧНЫГ ХАМГААЛАХ ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ ГОЛ ЗОРИЛТ, ХАМРАХ ХҮРЭЭ

Байгаль орчныг хамгаалах төлөвлөгөө нь тухайн төслөөс байгаль орчинд учруулах гол нөлөөлөл болон болзошгүй сөрөг нөлөөллийг бууруулах, арилгах арга хэмжээг тодорхойлж түүнд шаардагдах хөрөнгө зардлыг тусгадаг.

Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөө нь албан ёсны баримт бичиг бөгөөд байгалийн баялгийг зүй зохистой ашиглах болон байгаль орчинд үзүүлэх сөрөг нөлөөллийг бууруулах, арилгах талаар авч хэрэгжүүлэх ажлын төлөвлөгөө юм. Байгаль орчныг хамгаалах төлөвлөгөөнд төслийн үйл ажиллагаанаас байгаль орчинд нөлөөлөх нөлөөллүүдийг бууруулах арга хэмжээ, шаардагдах хөрөнгө зардал, дагаж мөрдөх дүрэм журам, стандартуудыг нэгтгэн үзүүлсэн. Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөө нь байгаль орчныг хамгаалах арга хэмжээнүүдийн товч тодорхойлолт бөгөөд жил бүрийн байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний биелэлтийг хянан үзэж, батлуулж байх шаардлагатай.

“Атилла гоулд” ХХК нь тухайн жилийн байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний хэрэгжилтийн тайланг жил бүрийн 11-р сарын 01-ны дотор төсөл хэрэгжүүлж байгаа аймаг, нийслэлийн байгаль орчны газарт хүргүүлж байх шаардлагатай.

Энэхүү байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний тайланг БОАЖСайдын 2019 оны 10 сарын 29-ны өдрийн “БОМТ боловсруулах, хянан батлах, тайлагнах журам”-ын дагуу боловсруулж, холбогдох материалуудыг хавсаргалаа.

4.1. Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний гол зорилт

2025 оны байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний ажлын гол зорилго нь Бага Хайлаастын алтны шороон ордыг ил аргаар ашиглах төслийн 2025 оны үйл ажиллагааны бүхий л үе шатыг хамрах ба төслийн үйл ажиллагаанаас байгаль орчинд үзүүлэх сөрөг нөлөөллийг болзошгүй гол нөлөөлөл болон цаашид учруулж болзошгүй эерэг болон сөрөг нөлөөллийг бууруулах, багасгах, төсөл хэрэгжиж буй нутгийн байгаль орчныг хамгаалахтай холбогдсон арга хэмжээнүүдийг хэрэгжүүлэхэд оршино.

Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний гол зорилтын хүрээнд дараахь арга хэмжээнүүдийг авч хэрэгжүүлэх шаардлагатай байна. Үүнд:

- ✓ Агаарын чанар, хөрсөн бүрхэвч, ундны усанд төслийн үйл ажиллагаанаас үзүүлж болзошгүй сөрөг нөлөөллүүдийг багасгах, бууруулах, арга хэмжээ,
- ✓ Байгаль орчны төлөв байдалд хяналт тавих, хугацаа, хариуцах эзэнг тогтоох,
- ✓ Дээрх арга хэмжээг хэрэгжүүлэх явцад мөрдөх эрх зүйн баримт бичгийг дагаж мөрдөх,
- ✓ Шаардлагатай хөрөнгө зардлыг урьдчилсан байдлаар тооцож, доор дурдсан ажлуудыг хэрэгжүүлэх

4.2. Сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээний төлөвлөгөөний биелэлт

Агаарын чанарт үзүүлж болзошгүй сөрөг нөлөөлөл:

- ✓ Ил уурхайн олборлолтын үед гарах тоосжилт,
- ✓ Тээвэрлэлтийн үеэс үүсэх тоосжилт,
- ✓ Уурхайн олборлолт, газар шорооны ажлаас үүсэх тоосжилт,
- ✓ Тээвэрлэлтэнд явж буй машинуудаас ялгарах хорт бодисуудаар орчны агаар бохирдох.

*Хүснэгт 4. Агаарт учруулах сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга
хэмжээний төлөвлөгөөний биелэлт*

№	Хэрэгжүүлэх арга хэмжээ	Биелэлт	Зардал /Төгрөг/
1	Уурхайн олборлолтын үе шатанд тоосжилт ихээр үүсэх үед усалгаа хийх, салхи ихтэй үед тоос багасгах арга хэмжээ авах	Олборлолтын үед уурхайн замд хуурайшилт ихтэй үед болон шаардлагатай үе тухай бүрт нь усалгаа хийж байсан.	Ус ашигласны төлбөрт орсон
2	Хүнд механизмын хөдөлгүүрийн тохиргоо, үйлчилгээг тогтмол байлгах, хөдөлгүүрээс гарах утааны хэмжээг стандартын шаардлага хангах хэмжээнд байлгах арга хэмжээ авах	Хүнд механизмын тохиргоо үйлчилгээг тогтмол хийлгэсэн.	Үйл ажиллагааны зардлаар

Тус хяналт мониторингийн ажлаар TSP мг/м3, хүхэрлэг хий, Акзотын давхар исэл, дуу чимээ зэргийг 24 цагийн дунджаар хэмжилт хийсэн байна. Уг хэмжилтээр Монгол Улсын “Агаарын техникийн ерөнхий шаардлага” MNS 4585:2016 ерөнхий шаардлагыг дувсан үзүүлэлт байхгүй байсан байна.

*Хүснэгт 5. Усан орчинд үзүүлэх сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээний
төлөвлөгөөний биелэлт*

№	Хэрэгжүүлэх арга хэмжээ	Биелэлт	Зардал /Төгрөг/
1	Туул голын сав газартай ус ашиглуулах гэрээ хийж, ус ашиглуулах дүгнэлт гаргуулж төлбөрийн цаг тухайд нь төлөх	Туул голын сав газартай гэрээ байгуулж, ус ашиглуулах дүгнэлтийн Усны газраар гаргуулсан болно.	ОХШХ-т тусгасан
2	Шатахуун, тос тосолгооны материал болон ахуйн хатуу шингэн хаягдлаар гадаргын болон газрын доорх ус бохирдохоос сэргийлэх	Тогтмол хяналт тавьж ажиллаж байсан.	ОХШХ-т тусгасан
3	Уст цэгүүдэд тогтмол хяналт шинжилгээ хийх	Усны дээж авч лабораторит шинжлүүлсэн бөгөөд зардлыг ОХШХ-т тусгасан.	ОХШХ-т тусгасан

Зураг 2. Тоосжилт ихтэй үед зам усалгаа хийж буй байдал, Цэврийн нуурнаас дээж авч буй байдал

Орчны хяналт шинжилгээ, мониторингийн хүрээнд 11 дугаар сард уурхайн технологийн цэврийн нуур болон бохирын нуур, гүний худагаас дээж авч “Green Lab” хөрс,

усны лабораторид шинжлүүлсэн. Уг шинжилгээгээр цэврийн нуурын ус шүлтлэг, бохирын нуурын усны шинжилгээний хариугаар стандарт үзүүлэлтээс давсан үзүүлэлт байхгүй.

Хүснэгт 6. Унд ахуйн гүний худгийн химийн шинжилгээ /11 сар/

№	Үзүүлэлт	Нэгж	Шинжилгээний дүн	Шинжлэх аргын стандарт
1	pH	-	6.64	MNS ISO 10523:2001
2	Ерөнхий хатуулаг	мг-экв/л	4.64	MNS ISO 6059:2005
3	Кальци Ca ²⁺	мг/л	52.1	MNS 1097:2023
4	Магни Mg ²⁺	мг/л	24.81	MNS 1097:2023
5	Хлорид Cl ⁻	мг/л	17.04	MNS ISO 9297:2005
6	Гидрокарбонат HCO ₃ ²⁻	мг/л	271.6	MNS 6831:2020
7	Перманганатын исэлдэх чанар	мгО/л	0.16	MNS 6833:2020
8	Цахилгаан дамжуулах чанар EC	μS/cm	0.547	MNS ISO 7888:1999
9	Хуурай үлдэгдэл TDS	мг/л	290	MNS 4423:1997
10	Нитрит NO ₂ ⁻	мг/л	0.004	MNS 6779:2019
11	Нитрат NO ₃ ⁻	мг/л	0.09	MNS ISO 7890-3:2005
12	Төмөр Fe	мг/л	0.05	MNS 4430:2005
13	Аммони NH ₄	мг/л	0.24	MNS 4426:1997

Хүснэгт 7. Цэврийн нуурын усны химийн шинжилгээ /11.13-27/

№	Үзүүлэлт	Нэгж	Шинжилгээний дүн	Шинжлэх аргын стандарт
1	pH	-	8.42	MNS ISO 10523:2001
2	Кали K ⁺	мг/л	1.71	MNS 5465:2005
3	Натри Na ⁺	мг/л	61.73	MNS 5465:2005
4	Кальци Ca ²⁺	мг/л	53.17	MNS ISO 2572-1999
5	Магни Mg ²⁺	мг/л	18.03	MNS ISO 2572-1999
6	Аммони NH ₄	мг/л	<0.10	MNS ISO 7150-1:2006
7	Хлорид Cl ⁻	мг/л	57.85	MNS ISO 9297:2005
8	Сульфат SO ₄ ²⁻	мг/л	89.73	MNS ISO 11885:2011
9	Нитрит NO ₂ ⁻	мг/л	<0.05	MNS 4431:2005
10	Нитрат NO ₃ ⁻	мг/л	1.50	MNS ISO 7890-3:2001
11	Карбонат CO ₃ ²⁻	мг/л	16.50	MNS ISO 9963-1:2005
12	Гидрокарбонат HCO ₃ ²⁻	мг/л	192.2	
13	Нийт хатуулаг	мг-экв/л	4.14	
14	Хуурай үлдэгдэл TDS	мг/л	416.0	MNS 4423:1997
15	Цахилгаан дамжуулах чанар EC	μS/cm	709.9	MNS ISO 7888:1999
16	Хөнгөнцагаан Al	мг/л	<0.025	
17	Бари Ва	мг/л	0.01	
18	Берелли Ве	мг/л	<0.001	
19	Висмут Вi	мг/л	<0.10	
20	Кадми Cd	мг/л	<0.001	
21	Кобальт Со	мг/л	<0.001	
22	Хром Сг	мг/л	<0.005	
23	Зэс Сu	мг/л	<0.02	
24	Төмөр Fe	мг/л	0.05	
25	Лити Li	мг/л	0.01	MNS (ISO) 11885:2011
26	Марганец Mn	мг/л	<0.01	
27	Никель Ni	мг/л	<0.005	
28	Фосфор P	мг/л	0.12	
29	Хартгалга Pb	мг/л	<0.01	
30	Сурьма Sb	мг/л	<0.01	
31	Селен Se	мг/л	<0.01	
32	Стронци Sr	мг/л	0.35	
33	Титан Ti	мг/л	<0.005	
34	Ванади V	мг/л	<0.01	
35	Цайр Zn	мг/л	<0.01	

Цэврийн нуурын 11 дугаар сарын хяналт шинжилгээний хөтөлбөрийн хэмжээнд авсан дээжний хариу стандарт үзүүлэлтээс хэтрээгүй байна.

Бохирын нуур тунгаах-1

Хүснэгт 8. Бохирын нуурын усны химийн шинжилгээ /11 сар/

№	Үзүүлэлт	Нэгж	Шинжилгээний дүн	Шинжлэх аргын стандарт
1	pH	-	8.30	MNS ISO 10523:2001
2	Аммони NH ₄	мг/л	0.60	MNS ISO 7150-1:2006
3	Хлорид Cl ⁻	мг/л	61.25	MNS ISO 9297:2005
4	Сульфат SO ₄ ²⁻	мг/л	98.78	MNS ISO 11885:2011
5	Нитрит NO ₂ ⁻	мг/л	<0.05	MNS 4431:2005
6	Нитрат NO ₃ ⁻	мг/л	1.32	MNS ISO 7890-3:2001
7	Химийн хэрэгцээт хүчилтөрөгч COD	мгO ₂ /л	<20.0	MNS ISO 9963-1:2005
8	Биологийн хэрэгцээт хүчилтөрөгч BOD	мгO ₂ /л	<3.0	
9	Умбуур бодис TSS	мг/л	<3.0	
10	Хөнгөнцагаан Al	мг/л	<0.025	
11	Бари Ba	мг/л	0.01	
12	Берели Be	мг/л	<0.001	
13	Висмут Bi	мг/л	<0.10	
14	Кадми Cd	мг/л	<0.001	
15	Кобальт Co	мг/л	<0.001	
16	Хром Cr	мг/л	<0.005	
17	Зэс Cu	мг/л	<0.02	
18	Төмөр Fe	мг/л	0.04	
19	Лити Li	мг/л	0.01	MNS (ISO) 11885:2011
20	Марганец Mn	мг/л	<0.01	
21	Никель Ni	мг/л	<0.005	
22	Фосфор P	мг/л	<0.05	
23	Хартугалга Pb	мг/л	<0.01	
24	Сурьма Sb	мг/л	<0.01	
25	Селен Se	мг/л	<0.01	
26	Стронци Sr	мг/л	0.04	
27	Титан Ti	мг/л	<0.005	
28	Ванади V	мг/л	<0.01	
29	Цайр Zn	мг/л	0.01	

Хүснэгт 9. Усан дахь мышьякийн шинжилгээний хариу

№	Мониторонгийн цэг	Элемент, мг/л As
1	Унд ахуй /гүний худаг/	<0.01
2	Бохирын нуурын тунгаах-1	<0.01
3	Бохирын нуурын тунгаах-2	<0.01
4	Цэврийн нуур	<0.01
5	Технологийн худаг	<0.01

Хөрсөн бүрхэвчид үзүүлж болзошгүй сөрөг нөлөөлөл:

- ✓ Хөрс элэгдэл эвдрэл орох,
- ✓ ШТМ хөрсөнд асгарч хөрс бохирдуулах,
- ✓ Тээвэрлэлт, олборлолтын үед үүсэх тоосжилт,
- ✓ Хөрсний шинж чанар өөрчлөгдөх.

Хүснэгт 10. Хөрсөн бүрхэвчид үзүүлэх сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээний төлөвлөгөөний биелэлт

№	Хэрэгжүүлэх арга хэмжээ	Биелэлт	Зардал /Төгрөг/
1	Тээврийн хэрэгсэлийг маршрутын бус замаар явуулахыг хориглосон таних гэмдэг бүхий самбаруудыг байрлуулах, сайжруулах.	Тээврийн хэрэгсэлийг маршрутын дагуу явуулах таних гэмдэг бүхий самбаруудыг сайжруулсан.	Үйл ажиллагааны зардлаар
2	Өнгөн хөрсийг хуулан авах, уурхайн үйл ажиллагаа эхлэхээс өмнө болон түүний явцад хуулан авсан өнгөн хөрсийг тусгайлан зассан овоолго байдлаар хадгалах.	Өнгөн хөрсийг овоолго байдлаар төслийн талбайд хадгалсан.	Үйл ажиллагааны зардлаар
3	Шатах, тослох материалыг зориулалтын саванд хадгалах, уурхайн орчинд асгарч алдагдахаас тухай бүр сэргийлэх	ШТМ-ыг уурхайн талбайд тусгай зориулалтын саванд хадгалж таних гэмдгийг байршуулсан.	Үйл ажиллагааны зардлаар
4	Галбайн зориулалтын цэгээс бусад газарт хог хаягдал хаяхгүй байхад анхаарч ажиллах	Зориулалтын цэгээс бусад газарт хог хаягдал хаяхгүй байхад хяналт тавьж ажилласан.	Үйл ажиллагааны зардлаар

Зураг 3. Шатахуун түгээх газар болон засварын талбайгаас дээж авч буй байдал

Засварын талбай болон шатахуун түгээх газраас авсан хөрсний дээжийг хүнд металлын шинжилгээнд өгсөн. Уг шинжилгээний хариугаар “MNS 5850:2019 Хөрсний чанар. Хөрсөнд агуулагдах бохирдуулах бодисын зөвшөөрөгдөх дээд хэмжээ” стандартаас давсан үзүүлэлт байхгүй.

Хүснэгт 11. Хөрсний хүнд металлын шинжилгээний хариу

№	Мониторонгийн цэг	Элемент, %					Элемент, мг/кг				
		Ca	Mg	Na	K	Fe _{нийт}	As	Ba*	Be	Bi	Cd
1	Кемп	2.14	1.14	1.97	2.41	3.44	10.44	705.5	1.75	<10.0	<1.0
2	Шатахуун түгээх станц	3.53	1.60	1.36	2.62	4.39	21.24	613.1	1.83	<10.0	<1.0
3	Засварын төв	3.03	1.22	1.54	2.13	3.90	28.79	484.7	1.41	<10.0	<1.0
4	Төмрийн хаягдал	3.19	1.60	1.71	2.32	4.28	38.44	603.3	1.54	<10.0	<1.0
5	Аюултай хог хаягдал	3.25	1.66	1.54	2.38	4.25	33.10	603.7	1.62	<10.0	<1.0
6	Карьер	4.28	1.53	2.37	2.55	3.65	15.78	790.5	1.87	<10.0	<1.0
7	Шимт хөрс	2.29	1.45	2.28	2.90	3.98	15.01	866.7	2.13	<10.0	<1.0
8	Хаягдал хөрс	3.81	1.37	2.01	2.47	3.78	17.86	715.2	1.84	<10.0	<1.0
9	Хяналт	2.07	1.15	2.02	2.40	3.54	11.83	734.6	1.76	<10.0	<1.0
10	Хүлцэх агуулаж MNS5850: 2019						20.0				3.0
		Элемент, мг/кг									
		Co	Cr	Cu	La	Li	Mn	Mo	Ni	P	Pb

1	Кемп	14.89	74.44	39.10	25.25	36.43	952	<5.0	35.38	1192	14.23
2	Шатахуун түгээх станц	18.30	101.3	55.52	31.82	54.47	830	<5.0	51.43	877	14.60
3	Засварын төв	17.63	98.16	64.65	15.81	45.56	776	<5.0	44.60	958	15.16
4	Төмрийн хаягдал	19.48	106.7	138.5	26.14	51.67	1088	5.44	48.77	953	17.66
5	Аюултай хог хаягдал	18.85	103.0	96.29	34.19	52.42	935	<5.0	48.06	976	12.05
6	Карьер	15.82	60.63	37.73	33.54	42.64	873	<5.0	36.92	948	15.14
7	Шимт хөрс	16.97	81.69	46.09	40.02	43.48	1010	<5.0	40.80	1137	16.21
8	Хаягдал хөрс	16.72	82.10	44.88	26.82	46.53	879	<5.0	40.94	906	16.26
9	Хяналт	15.30	76.02	37.11	26.78	35.74	957	<5.0	36.22	1195	15.21
10	Хүлцэх агуулаж MNS5850: 2019	50.0	150.0	100.0				5.0	150.0		100.0
		Элемент, мг/кг									
		Sb	Se	Sr*	Ti	V	Y	Zn	Zr*		
1	Кемп	<10.0	<5.0	269.2	4614	109.1	18.46	84.7	102		
2	Шатахуун түгээх станц	<10.0	<5.0	268.2	5200	157.7	25.17	105.2	135		
3	Засварын төв	<10.0	5.85	222.1	5250	146.6	16.60	150.9	96		
4	Төмрийн хаягдал	<10.0	5.78	266.9	5581	152.5	24.58	121.7	122		
5	Аюултай хог хаягдал	<10.0	5.33	282.0	5518	150.7	29.79	130.4	142		
6	Карьер	<10.0	<5.0	447.2	5299	123.9	24.39	81.4	139		
7	Шимт хөрс	<10.0	6.29	345.7	5265	126.3	25.85	92.8	130		
8	Хаягдал хөрс	<10.0	<5.0	359.8	4968	131.0	20.61	90.3	117		
9	Хяналт	<10.0	5.52	262.6	4589	116.2	17.86	85.6	97		
10	Хүлцэх агуулаж MNS5850: 2019		10.0	800.0		150.0		300.0			

Хүснэгт 12. Хөрсний механик бүрэлдэхүүн

№	Мониторонгийн цэг	Хөрсний механик бүрэлдэхүүн, %						
		1-0.25мм	0.25-0.05мм	0.05-0.01мм	0.01-0.005мм	0.005-0.001мм	<0.001мм	<0.01мм
1	Кемп	12.44	27.26	18.02	13.14	4.07	25.06	42.27
2	Шатахуун түгээх станц	17.75	36.96	23.24	10.44	6.32	5.29	22.05
3	Засварын төв	18.42	26.65	17.66	12.61	3.74	20.92	37.27
4	Төмрийн хаягдал	21.31	28.00	17.88	14.48	11.0	7.33	32.81
5	Аюултай хог хаягдал	19.54	24.11	16.55	12.66	4.06	23.06	39.79
6	Карьер	6.96	32.96	24.08	20.24	10.80	4.96	36.00
7	Шимт хөрс	20.54	22.88	17.45	13.51	3.23	22.39	39.13
8	Хаягдал хөрс	12.03	22.20	15.48	12.44	-14.04	51.89	50.29
9	Хяналт	29.72	18.69	14.16	10.96	2.21	24.27	37.43

Лабораторийн шинжилгээний үр дүнгээр хөрс нь сул шүлтлэг урвалын орчинтой, дунд зэрэг карбонаттай, ялзмагийн агууламжаар бага зэрэг, цахилгаан дамжуулах чанар бага буюу давсжилтгүй, хөдөлгөөнт фосфор болон калийн хангамжаар бага зэрэг, механик бүрэлдэхүүн хөнгөн шавранцар. Хөрсний үржил шимийн ерөнхий түвшин бага гарсан.

4.3. Нөхөн сэргээлтийн төлөвлөгөөний биелэлт

Эхний жилийн 2025 оны уулын ажлын төлөвлөгөө болон байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөнд тусгагдсанаар 3.5 га талбайд дотоод овоолгоор техникийн нөхөн сэргээлтийн ажлыг хийж гүйцэтгэхээр төлөвлөсөн. Уурхайн ашиглалтын бэлтгэл ажил удааширан уурхайн 11 сарын эхээр эхлэсэн ба төлөвлөсний дагуу олборлолт, нөхөн сэргээлтийн ажил явагдаагүй байна.

Хүснэгт 13. Нөхөн сэргээлтийн төлөвлөгөөний биелэлт

№	Зорилт	Хэмжих нэгж	Төлөвлөсөн	Гүйцэтгэл
1	Техникийн нөхөн сэргээлт	га	3.5	0
2	Биологийн нөхөн сэргээлт	га	-	-

Хүснэгт 14. Тэрбум модны төлөвлөгөөний биелэлт

№	Зорилт	Хэмжих нэгж	Төлөвлөсөн	Гүйцэтгэл	Нийт зардал төг	Баримтлах эрх зүйн баримт бичиг
1	2025 онд Тэр бум мод үндэсний хөдөлгөөний хүрээнд сум орон нутгийн саналын дагуу мод тарина	ш	500	500	2,000,000	“Тэр бум мод” Үндэсний хөтөлбөрийн хүрээнд
	Нийт				2,000,000	

“Атилла гоулд” ХХК нь Тэрбум мод төслийн хүрээнд 500ш улиас модноос 300ш модыг 100 өрхөд, 200ш модыг Хайлааст 3-р багийн төвд тарьж хашаажуулав.

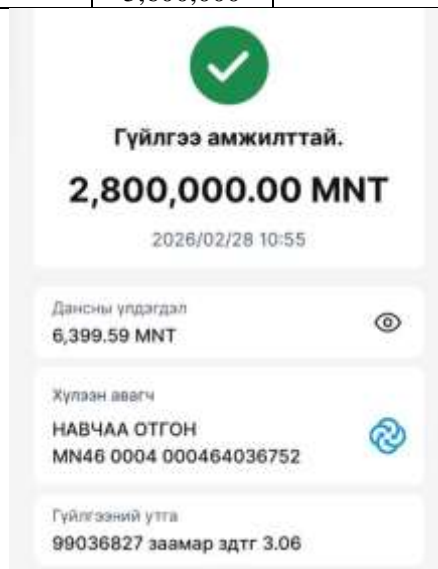
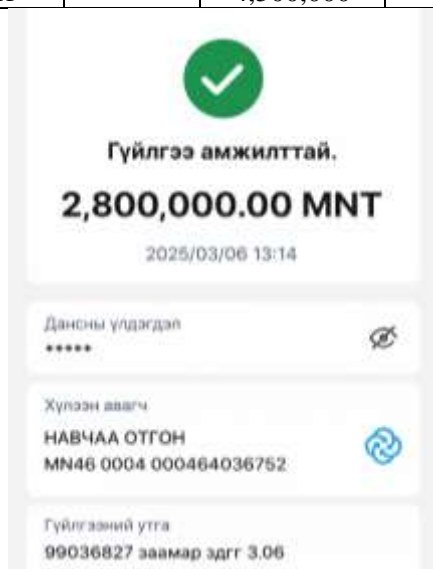
Зураг 4. Хайлааст 3-р багийн төвд мод тарьв

ТАВ. ДҮЙЦҮҮЛЭН ХАМГААЛАХ АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТ

2025 онд Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөгөөр дүйцүүлэх хамгаалах ажлаар орон нутгийн саналын дагуу хамтран ажиллахаар тусгасан боловч уурхай оройтож эхлэснээр орон нутгийн санал уурхайн эхний жил тул дүйцүүлэн хамгаалах ажилд орон нутгийн саналаар цас зуд хүндэрсэн малчин 60 өрхөд 1000 боодол өвс хүргүүлсэн.

Хүснэгт 15. Дүйцүүлэн хамгаалах арга хэмжээний төлөвлөгөөний биелэлт

№	Зорилт	Хэмжих нэгж	Төлөвлөсөн	Гүйцэтгэл	Нийт зардал төг	Баримтлах эрх зүйн баримт бичиг
1	Орон нутгийн саналын дагуу	төг	4,500,000	Цас зуднаар өвсөөр хангав	5,600,000	Байгаль орчинд нөлөөлөх байдлын үнэлгээний тухай хууль
	Нийт		4,500,000		5,600,000	

Зураг 5. Дүйцүүлэн хамгаалах ажлын явц

ЗУРГАА. НҮҮЛГЭН ШИЛЖҮҮЛЭХ, НӨХӨН ОЛГОВОР ОЛГОХ АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТ

2025 оны байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөнд нүүлгэн шилжүүлэх, нөхөн олговор олгох арга хэмжээ тусгагдаагүй.

ДОЛОО. ТҮҮХ, СОЁЛЫН ӨВИЙГ ХАМГААЛАХ АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТ

2025 оны олборлолтын явцад ямар нэгэн түүх, соёлын дурсгалт зүйл олдоогүй болно.

НАЙМ. ХИМИЙН БОДИС, ЭРСДЛИЙН МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТ

2025 онд осол эрсдэлгүй ажилласан байна. Хөдөлмөр аюулгүй байдлын сургалт, өдөр тутмын зааварчилгааг ХАБ хариуцсан мэргэжилтэн өгч байгаа билээ. Мөн төсөл хэрэгжих шороон ордын ашиглалтын явцад химийн тэсэрч дэлбэрэх химийн бодис ашиглаагүй.

Хүснэгт 6. Осол эрсдэлийн менежментийн төлөвлөгөө

№	Урьдчилан сэргийлэх, хамгаалах арга хэмжээ	Хэрэгжүүлсэн байдал
1	Гал түймрээс сэргийлэх талаар анхааруулга, санамжийн хуудас хийж, шаардлагатай газруудад нүдэнд харагдахуйц газруудад байрлуулах	Анхааруулах тэмдэг, тэмдэглэгээг байршуулсан. Галын аюудаас урьдчилан сэргийлэх арга хэмжээг авч хэрэгжүүлсэн
2	Хүчтэй салхи шуурганы үед уурхайн ажлыг түр зогсоох -Автомашинуудыг кабиныг битүүмжлэл сайтай болгох	Аюулын үед хэрэгжүүлэх төлөвлөгөөг боловсруулан ажилласан.
3	Аянга, цахилгаантай ширүүн бороотой үед гадаах ажлыг түр зогсоох	Аянга, цахилгаантай ширүүн бороотой үед гадаах ажлыг түр зогсоож байсан.
4	Ажилчдыг ээлжид гарахын өмнө аюулгүй ажиллагааны зааварчилгаанд хамруулах	Ажилчдыг ээлжид гарахын өмнө аюулгүй ажиллагааны зааварчилгаанд хамруулж байсан.
5	-мэргэжлийн байгууллага, мэргэжилтний тусламжтайгаар хөдөлмөр хамгаалал, аюулгүй ажиллагааны сургалт зохион байгуулах	Мэргэжлийн байгууллагаар хөдөлмөр хамгаалал, аюулгүй ажиллагааны сургалт зохион байгуулсан.
6	Осол аваар гарч хүний эрүүл мэнд хохирсон тохиолдолд яаралтай анхан шатны тусламж үзүүлэх, анхан шатны тусламжийн эмийн санг ажилчдын байр бүрд байрлуулах	Анхны тусламжийн өрөөг тохижуулан бэлтгэж, уурхайн эмч бэлэн байдлыг ханган ажилладаг.
7	Жолооч нарыг аюулгүй ажиллагааны сургалтанд хамруулах, - Анхааруулга, замын тэмдэг тэмдэглэгээг шаардлагатай газруудад байрлуулах	Жолооч нарыг аюулгүй ажиллагааны сургалтанд тогтмол хамруулж байсан. -Замын анхааруулга, тэмдэг тэмдэглэгээг шаардлагатай газруудад байрлуулсан.
8	Жолооч бүрийг даатгалд хамруулах	Жолооч бүрийг даатгалд хамруулсан.
9	Машины кабин бүрд эмийн сан, галын хор байрлуулах	Машины кабин бүрд эмийн сан, галын хор байрлуулсан.

Зураг 6. Галын аюулаас урьдчилан сэргийлэх арга хэмжээ

Зураг 7. Ажилчдыг ээлжид гарахын өмнө аюулгүй ажиллагааны зааварчилгаанд хамруулсан байдал

Зураг 8. Мэргэжлийн байгууллага, мэргэжилтний тусламжтайгаар хөдөлмөр хамгаалал, аюулгүй ажиллагааны сургалт зохион байгуулсан байдал

Зураг 9. Эрүүл мэндийн анхан тусламжийн иж бүрдэл

Зураг 10. Маршрутын дагуу зорчих хөдөлгөөний замын тэмдэг, тэмдэглэгээг байршуулав

ЕС. ХОГ, ХАЯГДЛЫН МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТ

Үйл ажиллагааны явцад гарах ахуйн хог хаягдлыг Заамар сумтай гэрээ байгуулан тээвэрлүүлсэн. /Төлбөр төлсөн баримт хавсаргав/

Хүснэгт 16. Хог хаягдлын менежментийн төлөвлөгөө болон биелэлт

№	Хог хаягдлын талаар хийгдэх ажлууд	Шалгуур үзүүлэлт	Биелэлт
1	Ахуйн шингэн болон хатуу хог хаягдлын цэгт засвар хийх, хатуу хог хаягдлыг доторжуулах, зарим хаягдлыг нэгдсэн журмаар сумын хог хаягдлын цэгт хаях, хог хаягдлын төлбөрөө төлнө;	Заамар сумын засаг даргатай хийсэн гэрээ болон төлбөрийн баримт байна. Зардал нь үйл ажиллагааны зардалд орно.	Гэрээ хавсаргав.
2	Ахуйн хатуу хог хаягдлаа төрөлжүүлэн ялган ангилах хогийн савнуудыг худалдан авч хог хаягдлын төрлийг хогийн савны гадна бичиж байрлуулна. Ахуйн хатуу хаягдал ялгаж хаях сав 500-1000 кг хог хаях багтаамжтай 4-6 тасалгаатай сав байна;	7 хоногийн хугацаанд гарах хогыг багтаах хэмжээтэй 2-3 тасалгаа бүхий тагтай сав байна. Үйл ажиллагааны зардалд оруулах зардалд оруулсан.	Хогны сав байршуулсан.
3	Нүхэн жорлонг стандартын дагуу хүчитгэсэн доторлогоо хийх; Эко 00-оор шийдэх	Үйл ажиллагааны зардалд орно.	Нүхэн жорлонг стандартын дагуу засч, янзалсан.
4	Хаягдал дугуйг өөрсдийн хэрэгцээнд дахин ашиглах, шаардлагатай бол орон нутгийн хэрэгцээнд өгөх;	Үйл ажиллагааны зардалд орно.	Хаягдал дугуйг өөрсдийн хэрэгцээнд дахин ашигласан.
5	Уурхайн ажилчдад өөрсдийн үйл ажиллагаанаас үүссэн хог хаягдал, түүнийг хэрхэн ангилах ялгах, боломжтойг дахин ашиглах талаар сургалт явуулах	-	Нийт уурхайн ажилчдад хог хаягдлын сургалт 1 удаа явуулсан.

Зураг 11. Нүхэн жорлонг Эко 0-р стандартын дагуу засч, янзалсан байдал

Ашиглалтын ажил 11-р сараас эхлэсэн ба наргүй үед бохирдолтой хөрсийг Тамир-ЭМ-ийг 1 м² талбайд бохирдолтын зэргээс хамааран 1-3 литр бэлдмэл оногдохоор шингэлж жигд

тоосруулан цацна. Өөрөөр хэлбэл 1 м² талбайд 80-240 төгрөгийн шингэн зарцуулагдана. Томоохон хэмжээтэй талбайд техник ашиглан халдваргүйжүүлэлтийн ажлыг хийнэ. Мөн бохирдолтын хэмжээнээс нь хамааран давтан халдваргүйжүүлэлтийн ажлыг 7 хоногийн давтамжтайгаар хийдэг. Энэ ажлыг тогтмол гүйцэтгэсний үр дүнд 3-4 жил хөрсний нөхөн сэргээлт бүрэн явагдана. Тус уурхайн ахуйн бохир ус, жорлонг халдваргүйжүүлэх шаарлагатай. Ахуйн бохирыг цэвэршүүлэх зорилгоор “Тамир-ЭМ” биологийн идэвхит бүтээгдэхүүнийг хэрэглэсэн. Уг бүтээгдэхүүн нь уурхайн ажилчдын унд ахуйн хэрэглээнээс гарах шингэн хаягдлыг ариутган цэвэршүүлж, халдваргүйжүүлэхийн зэрэгцээ байгаль орчинд сөрөг нөлөөгүй бүтээгдэхүүн юм.

Ил задгай жорлон, бохирын цэвэрлэгээнд 1-2л Тамир-ЭМ-ийг жил бүрийн хавар 5-6 сард, вун 8-9 сард 2 удаа хийнэ. Ингэснээр үнэрийг дарж, бохирыг ширгээж, ялгадсыг био ялзмаг болгон хөрсийг эрүүлжүүлэн 00-ын эдлэх хугацааг уртасгадаг.

Тамир био бэлдмэлийг ашиглах заавар:

- Ашиглахаас өмнө сайтар сэгсэрнэ.
- 1 м3 жорлонгийн агууламжинд 1 литр Тамир ариутгагч байхаар тооцож 8-10 литр хлоргүй бүлээн усанд шингэлж жорлонгийн нүхний нэг булан руу цутгана.
- Хэрэв жорлонгийн бохир ус ихтэй бол Тамир био ариутгагчийг усар шингэлэхгүйгээр шууд нэг булан руу нь цутгана.

АНХААРААРАЙ: Хлор нь амьд биетийг устгагч хорт бодис тул био бэлдмэлийг шингэлэхдээ хлортой ус ашиглавал бэлдмэлийн үйлчилгээнд муу нөлөөтэй. Ус нь хлортой байх магадлалтай тул усав саванд хийж 2 хоног жонуулахад хлор нь ууршиж алга болно. Ингэж хлоргүйжсэн усыг био бэлдмэл шингэлэхдээ ашиглаарай.

Зураг 12. Тамир-ЭМ бэлдмэлийг хэрэглэх заавар

БАТЛАВ
ЗАСАГ ДАРХ **Б.САМБУУ**
Хог хаягдлын гэрээ

2025 оны 07-р сарын 24-ны өдөр

Дугаар 48

Гэрээний зорилго:

Монгол Улсын Хог хаягдлын тухай хуулийг хэрэгжүүлж хүний эрүүл мэнд, байгаль орчинд үзүүлэх хортой нөлөөлөлийг аригах, түүнээс урьдчилан сэргийлэх зорилгоор хог хаягдлыг бууруулах, ангилах, цуглуулах, тээвэрлэх, халдлага, дахин боловсруулах яргүүлэн ашиглах, устгах зорилготой.

Гэрээний эрх үйцэргээс:

- Монгол Улсын хог хаягдлын тухай хууль
- Монгол Улсын Ариун цэврийн тухай хууль

Гэрээ байгуулагч талууд:

Нэг талас Төв аймгийн Заамар сумын ЗДП-ыг төлөөлж Байгаль орчны хяналтын улсын байцагч Г.Ган-Очир, нөгөө талас "Атвала тоула" ХХК-ийн гүйцэтгэх захирал Г.Гансүх нар 2025 оны 07 дугаар сарын 24-с 2025 оны 12-р сарын 31-ийг хүртэх хугацаатайгаар энэхүү гэрээ байгуулав.

НЭГ. ААН байгуулалтын эрх үйрэг

1. Монгол Улсын "Хог хаягдлын тухай хуулийн 19, 20-р зүйлийн заалт, Заамар сумын ИТХ-ын 2021 оны 11-р сарын 19-ны өдрийн 01 дугаартай тогтоолыг үндэслэн хог хаягдал гаргасаны төлбөрт жилд 1,000,000 /Нэг сая төгрөгний хог хаягдлын үйлчилгээний ганд буюу Төрийн сан банк-ны 100141300947 тоот дансанд шилжүүлж байна.
2. ААН, байгууллага, нөхөрлөл оорин ахуйн болон үйлдвэрлэлийн хэсгийг тогтоон хугацаанд нэрлэх, тээвэрлэх, хог хаягдлын талаархи дүрэм, журам, стандартын шаардлагыг хангаж зориулалтын цэгт хажуу байх.
3. Аюултай хог хаягдлыг аюултай хог хаягдлын төвлөрөл байгууламж, жсүд тогтоосон цэгт зөв тээвэрлэх буюу булшлах.
4. ААН, байгууллага, нөхөрлөл, үйлдвэр, үйлчилгээний явцад үүсдэг хог хаягдлын хэмжээ түүний тухай мэдээллийг сумын ЗДП-т үеин зөв мэдээлж байх.
5. Хог хаягдлын ангилал хах талаар зохих мэдээллийг ажиглагчид эгнэшүүлж аюулгүй ажиллагааны шаардлагыг ханган ажиглах.

ХОЁР.Сумын ЗДП-н эрх үйрэг

1. Монгол Улсын хог хаягдлын тухай хуулийн 20 дугаар зүйлийн үндэслэн ААН, нөхөрлөл, байгууллагаас хог хаягдал гаргасан төлбөр нэмэгдсэн байна.
2. Хуулиар олгосон эрхийн дагуу ААН, байгууллага өөрийн Ахуйн болон үйлдвэрлэлийн хог хаягдлын хэмжээ түүний талаар огч буй мэдээлэл, орны ариун цэврийн байдалаа хяналт тавьж шаардлага тавьж эрхтэй.
3. Хог хаягдлыг нэг асгах, орчин тойрлыг бохирдуулах, ариун цэврийн шаардлага хангаггүй нөхцөлд эрүүгийн харилцааг хүргүүлэхээр бэл "Зорилтын тухай" хуулийн дагуу хуулийн харилцааг хүргүүлэнэ.

Гурав.Буцад

1. Монгол улсын хог хаягдлын тухай хуульд өөрчлөлт орсон тохиолдолд төлбөрийн хэмжээг харилцан тохиромжтой гэрээнд нэмэлт өөрчлөлт оруулах.

Гэрээ байгуулан:

Төв аймгийн Заамар сумын
ЗДП-ийн байцагч
Г.Ган-Очир

"Атвала тоула" ХХК-ийн
гүйцэтгэх захирал
Г.Гансүх

Зураг 13. Хог хаягдлын гэрээ

Зураг 14. Ажилласан тос, тосолгооны материалыг битүүмжлэл сайтай саванд хуримтлуулав

*Зураг 15. Хог хаягдал ялгах цэг байгуулав.
(Хаягдал дугуй дахин боловсруулах үйлдвэрт нийлүүлэх бэлтгэл)*

Зураг 16. Уурхайн ажилчдад өөрсдийн үйл ажиллагаанаас үүссэн хог хаягдалыг хэрхэн ангиалан талаар сургалт явуулж буй байдал

Зураг 17. Хогийн сав- хогоо ялган ангилсан байдал

АРАВ. ОРЧНЫ ХЯНАЛТ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ХӨТӨЛБӨРИЙН БИЕЛЭЛТ

Орчны хяналт шинжилгээний хөтөлбөр (ОХШХ) нь Төв аймгийн Заамар сумын нутаг дэвсгэрт “Бага Хайлааст”-ийг олборлохоор “Атилла гоулд” ХХК-иас явуулж байгаа уурхайн үйл ажиллагаа нь байгаль орчин, хүний амьдрах орчинд хэрхэн нөлөөлж байгаа болон үзүүлж буй нөлөөлөл нь зөвшөөрөгдөх хязгаарт байгаа эсэхийг хянах үзүүлэлтүүдийг тодорхойлж, хэмжих, шинжлэх арга, стандарт, хяналт, хэмжилт хийх байршил, давтамж зэргийг бүхэлд нь тусгасан нэг чухал баримт бичиг юм.

Орчны хяналт шинжилгээний хөтөлбөрийг тус оны 11 дугаар сард Байгаль орчны нөлөөллийн нарийвчилсан үнэлгээг хийлгэсэн “Ногоон эко мандала” ХХК-аар хийлгүүлсэн. Тус хөтөлбөрийн хүрээнд хөрс, уснаас дээж авч “Green Lab” хөрс, усны итгэмжлэгдсэн лабораторид шинжлүүлж мөн агаар дахь тоосжилтын хэмжээ болон дуу, чимээ, харьцангуй чийгшил зэрэг үзүүлэлтүүдийн хэмжилтийг хийсэн.

Хүснэгт 17. Орчны хяналт шинжилгээний хөтөлбөр

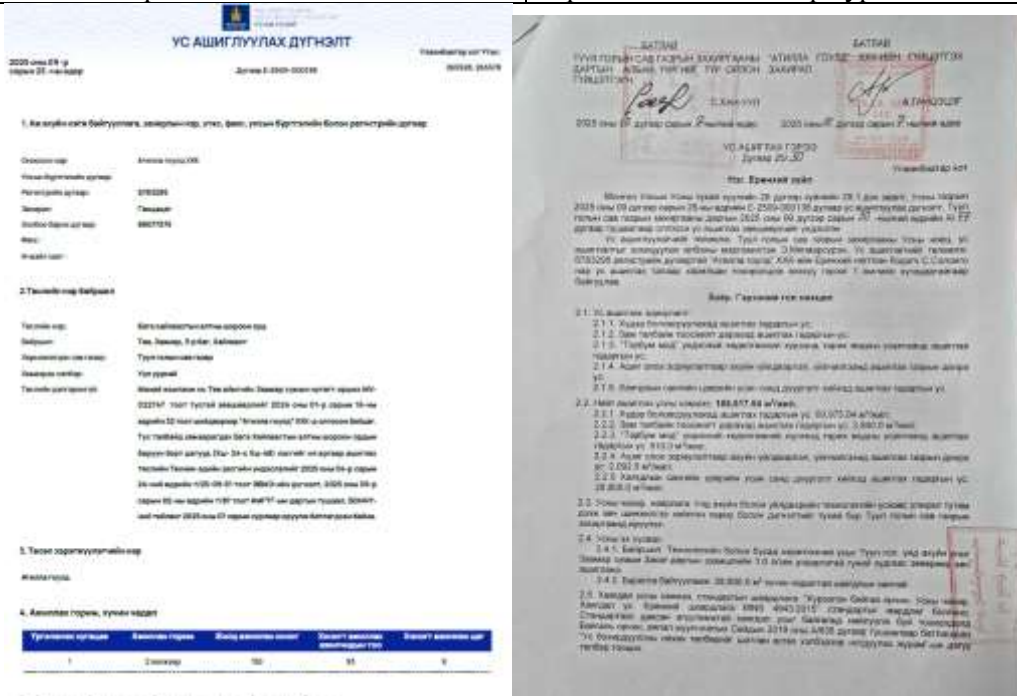
Хяналт шинжилгээний дээж	Хяналт шинжилгээний үзүүлэлт	2025 оны хяналт шинжилгээний хэлбэр, зардал	Хяналт шинжилгээ явуулах хугацаа	Хяналт шинжилгээ явуулах байршил	Хяналт шинжилгээ хийх багаж, холбогдох стандарт
Агаар	Агаар орчны бохирдол агаар дахь тоосны агууламж, NO ₂ , SO ₂ CO-ын агууламж, дуу чимээ	Агаарын шинжилгээний 3 цэгт жилд 1 удаа хэмжилт хийлгэнэ.	2025 онд уурхайн ажил 11 сарын эхэлсэн тул 12 дугаар сард	Уурхайн дотоод зам, Уурхайн каррьер, засварын талбай	Агаарын тухай хууль, Агаарын бохирдлын төлбөрийн тухай хууль, Агаарын чанар-хот суурин газрын гадаад орчны агаарт байх бохирдуулах бодисын хүлцэх хэм хэмжээ MNS 6063: 2010, Агаарын чанар техникийн ерөнхий шаардлага MNS 4585: 2016
Ус	Усны ерөнхий шинжилгээ, бактериологийн шинжилгээ, хүнд металл	Унд ахуйн ус Бактериологи Усны химийн ерөнхий шинжилгээ Цэврийн болон бохирын нуур Хүнд металл	12 дугаар сард	Унд ахуйн худаг, Цэврийн болон бохирын нуур	Усны тухай хууль, Хүрээлэн буй орчинд нийлүүлэх цэвэршүүлсэн бохир ус, Ерөнхий шаардлага MNS 4943:2015, Газрын доорхи усыг бохирдуулагч бодисын зөвшөөрөгдөх дээд хэмжээ MNS 6148:2010, Ундны усны, эрүүл ахуйн шаардлага, чанар, аюулгүй байдлын үнэлгээ MNS 0900: 2018, Байгаль орчны аялал жуучлалын сайд, Эрүүл мэндийн сайдын хамтарсан 2018 оны

					04 сарын 05 өдрийн А82/128 тоот тушаалын хавсралт. Ахуйн хаягдал ус зайлуулах цэгээ ус тусгаарлагчаар тусгаарлаж тохижуулах журам
Хөрс	Хөрсний агрохими, нийт азот, хөдөлгөөнт фосфор, хүнд металл	Уурхайн шимт хөрсний овоолго, ахуйн бохир усны хаягдал орчимд, хотхон, засварын талбай, шатахуун түгээх газар	12 дугаар сард	Уурхайн шимт хөрсний овоолго, ахуйн бохир усны хаягдал орчимд, кемп, засварын төв, хаягдал хөрс, шатахуун түгээх хэсэг орчим	MNS3985-87 Хөрсний ариун цэврийн байдлын үзүүлэлтийн нэр. төрөл MNS3310-91 Хөрсний агро химийн үзүүлэлтийг тодорхойлох MNS2305-94 Дээж авах. савлах. тээвэрлэх. хадгалах журам MNS(ISO) 4814:1999. Атом Шингээлтийн Спектрометрээр шинжилгээ хийх

АРВАН НЭГ. БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨГ ХЭРЭГЖҮҮЛЭХ УДИРДЛАГА ЗОХИОН БАЙГУУЛАЛТЫН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ

Ашиглалтын үйл ажиллагаандаа технологийн сахилга батыг чанд баримталж, аваар осолгүй ажиллах талаар байнга анхаарал тавьж ажилласан.

№	Болзошгүй аюул осол, сөрөг нөлөө	Урьдчилан сэргийлэх, хамгаалах арга хэмжээ
1	Усны нөөцийг үр ашигтай ашиглаагүйгээс газрын доорх усны нөөц, горимд өөрчлөлт орно.	Усны газар. Ус ашиглуулах дүгнэлтийг 2025 оны 09-р сарын 25-ны өдрийн Е-2509-000138 дугаар Ус ашиглуулах гэрээг Туул голын сав газартай байгуулсан.
2	Ажилчдын мэдлэг чадвар дутмаг байдлаас ажлын доголдол гарах	Уурхайд ажиллаж байгаа ажиллагсдын тухайн ажлыг хийж гүйцэтгэх мэдлэг чадварыг сайжруулах зорилгоор мэргэжлийн сургалтанд хамруулж байсан.
3	Байгаль орчны хууль тогтоомжийн өөрчлөлт, шинэлэг мэдээллээр ажилчдыг хангах	Нийт ажилчдад байгаль орчин хамгаалах, нөхөн сэргээлтийн чиглэлээр сургалт хийж байсан.

Зураг 18. Ус ашиглуулах дүгнэлт, гэрээ

Зураг 19. Сургалтанд хамруулж буй байдал

АРВАН ХОЁР. БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ ХЭРЭГЖИЛТИЙГ СУМ БАГИЙН ИРГЭДЭД ТАЙЛАГНАХ АЖЛЫН ХУВААРЬ

Уурхайн үйл ажиллагаандаа технологийн сахилга батыг чанд баримталж, аваар осолгүй ажиллах талаар байнга анхаарал тавихыг уурхайн дарга хариуцаж ажилласан.

Хүснэгт 18. Удирдлага зохион байгуулалтын төлөвлөгөө болон биелэлт

№	Хийгдэх ажил	Хариуцах эзэн	Биелэлт
1	Төслийн үйл ажиллагаагаар уурхайн ойролцоох малчдын амьдрал ахуй, эрүүл мэнд, нийгэмд үзүүлсэн эерэг, сөрөг нөлөө, сөрөг нөлөөллийг бууруулах, багасгах чиглэлээр хэрэгжүүлбэл зохистой арга хэмжээ, төслийн үйл ажиллагааны талаарх санал бодлыг сонсох.	Компанийн захирал Байгаль орчны мэргжилтэн	Заамар сум, багийн иргэдэд Байгаль орчны бодлого хөтөлбөр, хяналт шинжилгээ хийх журам, гүйцэтгэл, хог хаягдлын цуглуулах, хадгалах, нөхөн сэргээлт, байгаль орчны сөрөг нөлөөг бууруулах талаар танилцуулан, тайлагнасан.
2	Байгаль хамгаалах талаар хийсэн ажлын жил бүрийн тайланг БОАЖЯ болон сумын ЗДТГ-т хүргэн өгч байх;		Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний биелэлтийн тайлан болон тус оны нөхөн сэргээлт, нийгмийн хариуцлагын тайланг хүргэн танилцуулсан.

БОМТ-ний биелэлтийн тайланг тухайн оны 12 сарын 10-ний дотор БОУАӨЯаманд ирүүлэх ба үүнээс өмнө хуваарийн дагуу орон нутгийн иргэд, засаг захиргааны байгууллага, нутгийн оршин суугчид, сонирхогч талуудад танилцуулж хэлэлцүүлэн тэдний санал бодлыг тайланд тусгасан байна.

**2025 оны байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний хүрээнд авч
хэрэгжүүлсэн арга хэмжээнүүдийн нийт зардал**

“Атилла гоулд” ХХК нь 2025 оны БОМТ-ний биелэлтийн тайланг БОАЖ-ын Сайдын 2019 оны 10 сарын 29-ны өдрийн “БОМТ боловсруулах, хянан батлах, тайлагнах журам”-ын дагуу боловсрууллаа. 2025 онд БОМТ-ний хэрэгжилтэнд нийт 24.3 сая.төг зарцуулсан байна.

Хүснэгт 19. 2025 оны БОМТ-ний биелэлтийн нийт зардал

№	Арга хэмжээ	Зардал /Төгрөг/
1	Сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээний төлөвлөгөө	8,000,000
2	Нөхөн сэргээлтийн төлөвлөгөө	-
3	Дүйцүүлэн хамгаалах арга хэмжээний төлөвлөгөө	5,600,000
4	Тэрбум мод төслийн хүрээнд	2,000,000
5	Осол эрсдэлийн менежментийн төлөвлөгөө	3,000,000
6	Хог хаягдлын менежментийн төлөвлөгөө	6,000,000
7	Орчны хяналт шинжилгээний хөтөлбөр	3,275,000
8	Удирдлага зохион байгуулалтын төлөвлөгөө	2,000,000
Нийт дүн		29,875,000

АРВАН ХОЁР. ДҮГНЭЛТ

“Атилла гоулд” ХХК-ийн Төв аймгийн Заамар сумын нутагт орших “Бага Хайлааст”-ын алтны шороон ордыг ил аргаар ашиглах төслийн 2025 оны байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний тайланг хийж гүйцэтгэлээ.

2025 оны байгаль орчны хяналт шинжилгээний ажлыг 11-р сарын дундуур “Ногоон эко мандала” ХХК-аар хийлгэн гүйцэтгүүллээ. Энэхүү хяналт шинжилгээний хүрээнд уурхайн технологийн ус болон цэвэр усны нууранд гадаргын усны чанар стандартад нийцэж байгаа эсэхэд бохирын нуурны усанд хүнд металлын үзүүлэлт, агууламж хэдий хэмжээтэй байгааг итгэмжлэгдсэн лабораториудад дээж өгч шинжлүүлсэн. Тус шинжилгээний дүнгээр цэвэр нуурын ус гадаргын усны стандартад шаардлагын түвшинд, бохирын нуурын хүнд металлын агуулга стандартаас хэтрээгүй үзүүлэлттэй байсан. Уурхайн засварын газар, ШТС-ын ойролцоо газрын хөрсөнд хүнд металлын шинжилгээ хийлгэсэн бөгөөд стандарт түвшинд байна.

Тэрбум мод үндэсний хөтөлбөрийн хүрээнд 2025 онд 500 ширхэг улиас модноос 300ш модыг 100 өрхөд, 200ш улиас модыг Хайлааст 3-р багийн төвд тарьж, хашаажуулсан.

Уурхайн ус ашиглуулах дүгнэлтийг Усны газар, ус ашиглах гэрээг Туул голын сав газартай байгуулан 52,444,676.95 төгрөг гарсан. 2025 онд уурхайн эхний тул учраас бэлтгэл ажил удааширан 11 сарын эхээр ажил эхлэсэн төлөвлөгөөний дагуу ажил явуулаагүй тул усны төлбөрт ашигласан элсний хэмжээгээр 19,900,000 төг тушаасан болно. Төлбөрийн баримтыг хавсралтаар оруулсан.

Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний биелэлтийн зардалд 2025 онд нийт 29.9 сая.төг зарцуулсан байна.

“Атилла гоулд” ХХК нь 2025 онд БО нөхөн сэргээх барьцаа болгож Төрийн сангийн дансанд 25.99 сая.төг байршуулсан.

Байгалийн унаган төрхийг хамгаалахын тулд байгаль орчны нөлөөллийн нарийвчилсан үнэлгээний тайлан, байгаль орчинд үзүүлэх сөрөг нөлөөллөөс урьдчилан сэргийлэх, сөрөг нөлөөллийг бууруулах, арилгах арга хэмжээний зөвлөмж зэргийг мөрдлөг болгон ажиллаж байна.

АШИГЛАСАН ХЭВЛЭЛИЙН ЖАГСААЛТ

1. Төв аймгийн Заамар сумын нутагт орших Бага Хайлаастын алтны шороон ордын баруун борт дагууд /хш-24-с хш-48/ хэсгийг ил аргаар ашиглах төслийн 2025 онд хэрэгжүүлэх байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөө
2. Төв аймгийн Заамар сумын нутагт орших Бага Хайлаастын алтны шороон ордын баруун борт дагууд /хш-24-с хш-48/ хэсгийг ил аргаар ашиглах төслийн Байгаль орчны нөлөөллийн нарийвчилсан үнэлгээний тайлан /Батлагдсан огноо-2025 он, №2025/БС-66/
3. Байгаль орчин, ногоон хөгжлийн яамны сайдын 2019 оны 10 дугаар сарын 29-ны өдрийн А-618 дугаар тушаалын хавсралт, “Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөө боловсруулах, хянан батлах, тайлагнах” журам.

			МОНГОЛ УЛС		
			ХУУЛИЙН ЭТГЭЭДИЙН		
			УЛСЫН БҮРТГЭЛИЙН ГЭРЧИЛГЭЭ		
			000241240		
2021.11.15		9011833459			
/ Бүртгэсэн он, сар, өдөр /		/ Хувийн хэргийн дугаар /			
		6783295			
		/ Регистрийн дугаар /			
Атилла гоулд		Хязгаарлагдмал хариуцлагатай		компани	
		/ Хуулийн этгээдийн гэр, хариуцлагын хэлбэр /			
			Дүрэм		
			/ Үүсэн байгуулах баримт бичиг /		
Шийдвэр		01		2021.11.12	
/ шийдвэрийн нэр /		/ Дугаар /		/ он, сар, өдөр /	
46100		Төлбөр зсвэл гэрээний үндсэн дээр хийгдэх бөөний худалдаа			
09900		Уул уурхайн чиглэлээр зөвлөгөө өгөх			
82190		Төсөл хөтөлбөр хэрэгжүүлэх			
/ Код /		/ Үйл ажиллагааны чиглэл /			
Хугацаагүй		1		10.03	
/ хугацаа /		/ амилуудын тоо /		/ хөрөнгийн хэмжээ, мянган гягдөрөөр /	
Улаанбаатар, Хан-Уул, 2-р хороо, 19 хороолол, 23, 42 тоот, Утас1: 98110005, Утас2: , Факс:					
/ хуулийн этгээдийн албан ёсны хаяг /					
			ХУУЛИЙН ЭТГЭЭДИЙН УЛСЫН БҮРТГЭЛИЙН ГАЗАР		
			/ Бүртгэсэн байгууллагын нэр /		
			УЛСЫН БҮРТГЭГЧ		
			/ гэмлэгч /		
			О.ШИЖИРТУЯА		
			/ гарын үсэг /		

Хавсралт 1. ААН гэрчилгээ хуулбар

Хуулийн этгээдийн үүсгэн байгуулах баримт бичигт оруулсан нэмэлт өөрчлөлтийн бүртгэл

Д/д	Нэмэлт өөрчлөлтийн агуулга	Бүртгэсэн	
		Огноо	Ажилтан тэмдэг
1	Чойдогсүрэн овоотой Чойсүрэнжав-г Гүйцэтгэх захирал -р сонгосон(томилсон)-ыг бүртгэв.	2021.11.15	О.Ш.Акиртуяа
2	Улаанбаатар, Хан-Уул, 2-р хороо, 19 хороолол, 23, 42 тоот Утас1: 88077575, Утас2: , Факс: хаягийг шилээр бүртгэв.	2023.04.13	Г.Сажжаа
3	Хувьцаа эзэмшигч 1 нэмэгдэж 1 хасагдаж хувьцаа эзэмшигчийн тоо нийт 1 болж өөрчлөгдсөнийг бүртгэв.	2023.04.13	Г.Сажжаа
4	Сэнгээ овоотой Шижир-г Гүйцэтгэх захирал -р сонгосон(томилсон)-ыг бүртгэв.	2023.04.13	Г.Сажжаа
5	Эцсийн өмчлөгч 1 иргэн бүртгэв.	2023.04.13	Г.Сажжаа
6	Хувьцаа эзэмшигч 2 нэмэгдэж хувьцаа эзэмшигчийн тоо нийт 3 болж өөрчлөгдсөнийг бүртгэв.	2024.02.06	Н.Золжаргал
8	08990 Ашигт малтмал ашиглах /2024.01.16-2046.10.17/ үйл ажиллагаа идэвхээр бүртгэв. 3 иргэн бүртгэв.	2024.02.16	Н.Валырова
9	Алтангэрэл овоотой Ганццэе-г Гүйцэтгэх захирал -р сонгосон(томилсон)-ыг бүртгэв.	2025.03.26.0	У.Оюунгаа

Энэхүү гэрчилгээг хуурамчаар үйлдсэн этгээдэд Монгол Улсын хуулийн дагуу хариуцлага хүлээлгэнэ. Улсын бүртгэлийн гэрчилгээ засвартай бол хүчингүй.

000241240

АШИГТ МАЛТМАЛ, ГАЗРЫН ТОСНЫ ГАЗАР

АШИГТ МАЛТМАЛ АШИГЛАЛТЫН ТУСГАЙ

ЗӨВШӨӨРӨЛ

Дугаар *MV-022747*

Ашигт малтмалын тухай хуулийн 26 дугаар зүйлийг үндэслэн

Төв _____ аймаг /хот/-ийн
Заамар _____ сум /дүүрэг/-ын
Бумбат-6 _____ нэртэй газарт орших
201.82 _____ гектар талбай бүхий уурхайн талбайд
хуульд заасан нөхцөл, шаардлагын дагуу ашигт малтмал ашиглахыг
зөвшөөрч улсын бүртгэлийн *9011833459* _____ тоот гэрчилгээтэй
_____ *“Амилла гоулд” ХХК* _____ -д
энэхүү тусгай зөвшөөрлийг *2046.10.17* _____ дуустал
хугацаагаар олгов.

Тусгай зөвшөөрөл хавсралтгүй бол хүчингүй.

КАДАСТРЫН ХЭЛТСИЙН
ДАРГА _____ Д.БАТМАГНАЙ

2024 оны 01 дүгээр сарын 16-ны өдөр
Улаанбаатар хот

0000718

Хавсралт 2. Ашигт малтмал ашиглалтын тусгай зөвшөөрөл

**ТУСГАЙ ЗӨВШӨӨРЛИЙН ГЭРЧИЛГЭЭНИЙ
2 ДУГААР ХАВСРАЛТ**

MV-022747

Тусгай зөвшөөрлийн гэрчилгээгүй бол хүчингүй.

Дэс дугаар	Тусгай зөвшөөрөлд орох өөрчлөлтийн үндэслэл	Хүчин тасчлалд талбайн хэмжээ /га/	Хасагдах талбайн хэмжээ /га/	Тусгай зөвшөөрлийн талбайн солбицлууд, огноо, гарын үсэг, тэмдэг		
				#	Уртраг	Өргөрөг
001-TP	<ul style="list-style-type: none"> Анх 2016.10.17-нд олгосон, 2046.10.17 дуусах MV-022747 тоот тусгай зөвшөөрлийг хэсэгчлэн шилжүүлснээр шинэ тусгай зөвшөөрөл олгох 	201.82 Га	0 Га	1	104° 30' 59"	48° 19' 41.81"
				2	104° 30' 59"	48° 19' 4"
				3	104° 31' 24"	48° 19' 4"
				4	104° 31' 24"	48° 18' 32"
				5	104° 31' 9.45"	48° 18' 32"
				6	104° 31' 9.45"	48° 18' 29.7"
				7	104° 31' 4.75"	48° 18' 29.7"
				8	104° 30' 54.02"	48° 18' 43.83"
				9	104° 30' 39.34"	48° 18' 55.49"
				10	104° 30' 23.01"	48° 19' 4.82"
				11	104° 30' 8.01"	48° 19' 16.83"
				12	104° 29' 57.93"	48° 19' 35.8"
				13	104° 29' 57.93"	48° 19' 41.81"

3
АМГТГ
КАДАСТРЫН ХЭЛТЭС
ХТ07043
2024.01.16

**ТУСГАЙ ЗӨВШӨӨРЛИЙН ГЭРЧИЛГЭЭНИЙ
1 ДҮГЭЭР ХАВСРАЛТ**

MV-022747

Тусгай зөвшөөрлийн гэрчилгээгүй бол хүчингүй.

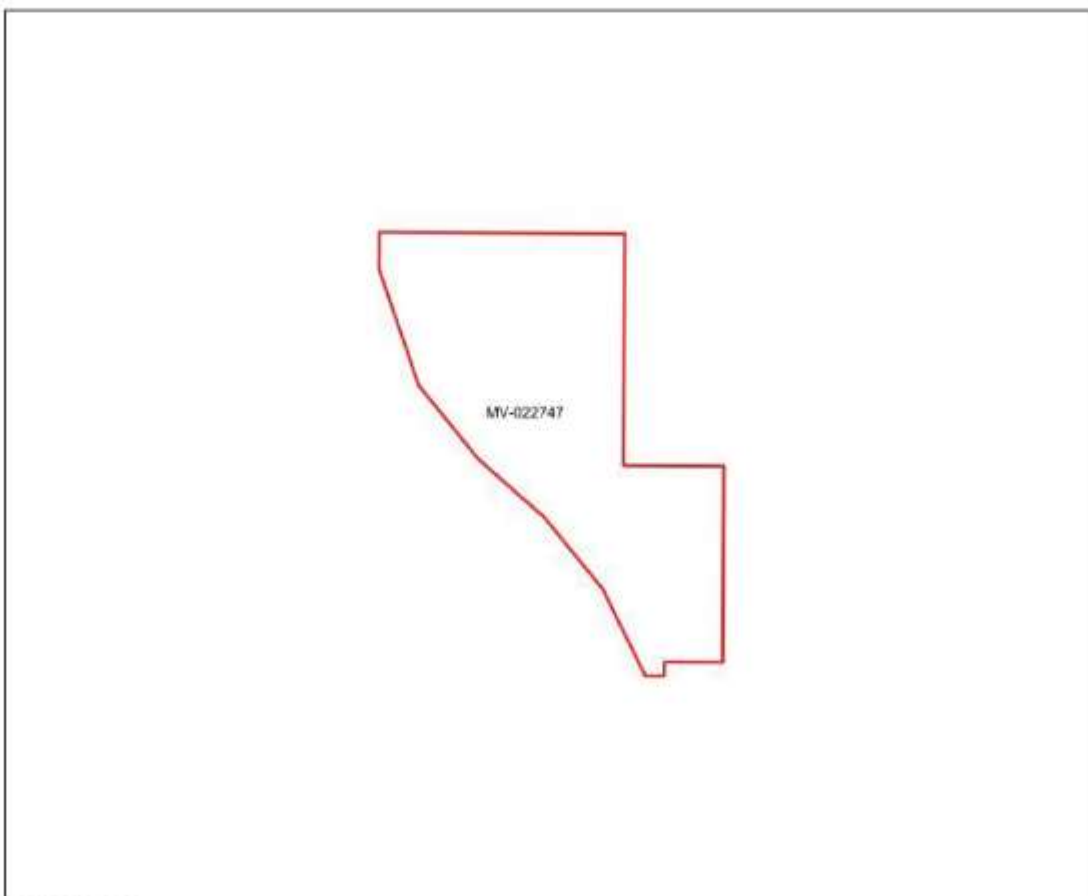
Дэс дугаар	Тусгай зөвшөөрөлд орох өөрчлөлтийн үндэслэл	Огноо, гарын үсэг, тэмдэг
001-TP	<ul style="list-style-type: none"> Бүртгэв: Анх 2016.10.17-нд олгосон, 2046.10.17 дуусах MV-021381 тоот тусгай зөвшөөрлийг хэсэгчлэн шилжүүлснээр шинэ тусгай зөвшөөрөл олгох Кадастрын хэлтсийн даргын 2024.01.16-ний 23 тоот шийдвэр 	<p>4 АМГТГ КАДАСТРЫН ХЭЛТЭС ХТ07043 2024.01.16</p>
002-FE	<ul style="list-style-type: none"> Бүртгэв: Тусгай зөвшөөрлийн 9 дахь/дэх жилийн төлбөрийг төлөв. Хугацаа 2024.10.17 – 2025.10.17 хүртэл 	<p>1 АМГТГ КАДАСТРЫН ХЭЛТЭС ХТ07043 2024.10.16</p>

БАЙГАЛЬ ОРЧИН, УУР АМЬСГАЛЫН
ӨӨРЧЛӨЛТИЙН ЯАМ

ЛАВЛАГАА

Тусгай зөвшөөрлийн дугаар: 22747

ТАНИХ ТЭМДЭГ

Ашигт малтмалын тусгай зөвшөөрөл

Ашиглалтын

Хайгуулын

Засаг захиргааны хил

Улсын хил

Аймагийн хил

Сумын хил

Аймагийн төв

Сумын төв

Тусгай хамгаалалттай газар нутаг

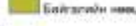
Дархан цаазат газар

Байгалийн цогцолборт газар

Байгалийн нөөц газар

Дурсгалт газар

Хамгаалалтын бүсүүд

Гол мөрний урсац бүрэлдэх эх

Ойн сан бүхий газар

Усны сан бүхий газрын хамгаалалтын бүс

Онцгой хамгаалалтын бүс

Энгийн хамгаалалтын бүс

Ус хангамжийн эх үүсвэр

Эрүүл ахуйн хориглолын бүс

Эрүүл ахуйн хягааралтын бүс

Тавьжигдлийн муж

Орон нутгийн усны хамгаалалтын бүс

Орон нутгийн усны хамгаалалтын бүс

Масштаб 1:19836.0

Аймаг, сум, сав газрын нэр: Төв аймаг Заамар сум, Туул голын сав газар

Засгийн газрын 2012 оны 194, 2015 оны 289-р тогтоолоор батлагдсан гол, мөрний урсац бүрэлдэх эхтэй давхцалгүй, ойн сангай давхцалгүй, усны сан бүхий газрын хамгаалалтын бүстэй давхцалгүй, улсын тусгай хамгаалалттай газар нутагтай давхцалгүй байна. Орон нутгийн усны энгийн болон онцгой хамгаалалтын бүстэй давхцалгүй байна.

Огноо: 2025-07-28

ЗАСГИЙН ГАЗРЫН
ХЭРЭГЖҮҮЛЭГЧ АГЕНТЛАГ
УСНЫ ГАЗАР

УСНЫ АШИГЛАХ БОЛОМЖИТ НӨӨЦИЙН ДҮГНЭЛТ

2025 оны 07 -р
сарын 09 -ны өдөр

Дугаар Е-2506-000300

1. Төсөл хэрэгжүүлэгч аж ахуйн нэгж, байгууллага:

Байгууллагын нэр: Атилла гоулд ХХК
Улсын бүртгэлийн дугаар:
Регистрийн дугаар: 6783295
Захирал: Алтангэрэл Ганцацэг
Холбоо барих утасны дугаар: 88077575

2. Байгаль орчны нөлөөллийн үнэлгээ боловсруулсан аж ахуйн нэгж, байгууллага:

Байгууллагын нэр: Ногоон эко мандала
Холбоо барих утасны дугаар: 80108001, 90996660

3. Төслийн нэр, байршил:

Төслийн нэр: Бага Хайлаастын алтны шороон ордын баруун борт дагууд (Хш-24-с Хш-48) хэсгийг ил аргаар ашиглах төсөл
Байршил: Төв, Заамар, 3-р баг, Хайлааст
Харьяалагдах сав газар: Туул голын сав газар
Хамарах салбар: Уул уурхай

4. Тусгай зөвшөөрлийн дугаар, үйлдвэрлэл, үйлчилгээний нэр, төрөл, зориулалт:

Дугаар	Үйлдвэрлэл, үйлчилгээний нэр, төрөл, зориулалт
MV-022747	АМГТГ-аас Төв аймгийн Заамар сумын Бумбат-6 нэртэй газарт 201.82 га талбайд ашигт малтмал ашиглалтын тусгай зөвшөөрлийг 2024.01.16-ний өдөр 22 жилийн хугацаатай олгосон.

5. Төслийн хүчин чадал, ажиллах горим:

Төслийн хүчин чадал: Ашиглалтын нийт хугацаанд 434.86 мян.м3 хөрс хуулж, 136.29 мян.м3 элс олборлоно. Олборлолтын ажил 1 жил үргэлжилнэ
Төслийг хэрэгжүүлэх нийт хугацаа (жил): 1
Ажлын горим: 2 ээлжээр
Жилд ажиллах хоногийн тоо: 210
Жилд ажиллах хүний тоо: 48

6. Усны нөөц, усны эх үүсвэр:

Хавсралт 4 Ус ашиглах боломжит нөөцийн дүгнэлт

Эх үүсвэр	Нэр	Зориулалт	Усны нөөц (л/сек)	Усны нөөц (м3/хон)	Байршил (Х, Ү)	Тайлбар
Гүний худаг	25/23	Ундаагүй	1.00	86.40	Төв, Заамар, 3-р баг, Хайлааст	Төслийн унд, ахуйн усны хэрэглээг Заамар сумын ЭДТГ эзэмшлийн гүний худаг (105°07'49.16", 42°50'51.81") - аас 2025.06.16-ны өдөр байгуулсан гэрээний дагуу зөврөөр авч ашиглана.
Гадаргын ус	Туул гол	Технологийн хэрэгцээнд	12.90	1114.99	Төв, Заамар, 3-р баг, Хайлааст	Төслийн технологи, зам талбайн тоосжилт дарах, ногоон байгууламжийн усалгаанд шаардлагатай байгаа усыг Туул голоос Д320-50а насосоор шугам хоолойгоор татаж ашиглана /Туул гол болон төслийн талбайн өндөршлийн зөрүү 25м. Туул голын дундаж урсц гачиг үедээ 15.0м3/сек бөгөөд нийт урсцын 0.086 хувийг бүрдүүлж байна/

7. Төсөлд хэрэглэх, ашиглах усны хэмжээ

Төслийн усны хэрэгцээг БОНХАЖ-ын сайдын 2015 оны А/301 дүгээр тушаалаар баталсан "Нэгж бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэх, ажил гүйцэтгэх, үйлчилгээ үзүүлэхэд зарцуулах усны норм" болон Байгаль орчинд нөлөөлөх байдлын нарийвчилсан үнэлгээний тайлангийн төсөлд үндэслэн тооцоход:

Бүтээгдэхүүн, ажил үйлчилгээний нэр	Нормын хэмжээ	Хэмжих нэгж	Хоногийн хүчин чадал	Тайлбар	Усны хэрэглээ, м3/хон	Жилд ажиллах хоног/тоо	Усны хэрэглээ, м3/жил
Хүйтэн ус хангамж, ариутгах татуургын системд холбогдсон нийтийн байр	80.0	л	48	Ажилчдын усны хэрэглээ (л/хон)	3.84	190	729.60
Гудамж, зам талбай	2.0	л	16000	Зам талбайн тоосжилт дарах усалгаанд ашиглах ус (л/м2)	32.00	60	1,920.00
Цэцэрлэг, зүлэг ногоо	4.0	л	168000	Биологийн	672.00	100	67,200.00

Бүтээгдэхүүн, ажил үйлчилгээний нэр	Нормын хэмжээ	Хэмжих нэгж	Хоногийн хүчин чадал	Тайлбар	Үсны хэрэглээ, м3/хон	Жилд ажиллах хоног/тоо	Үсны хэрэглээ, м3/жил
услах				нөхөн сэргээлтэд ашиглах ус (л/м2)			
Алт /алтны шороо орд/ (Угаан баяжуулах)	4.0	м3	802	Элс угаан баяжуулах хэмжээ (м3/м3) (ТЭЗҮ- 53 хуудас)	3207.04	170	545,196.80

8. Дүгнэлт:

Төсөл хэрэгжүүлэхэд шаардагдах усны хэрэглээ, м3/хон:	1,118.34
Үсны боломжит нөөц, м3/хон:	1,201.39
Дүгнэлтийн хариу:	хүрэлцээтэй
Дүгнэлт:	"Атилла гоулд" ХХК-ийн хэрэгжүүлэх "Бага Хайлаастын алтны шороон ордны баруун борт дагууд (Хш-24-с Хш-48) хэсгийг ил аргаар ашиглах төсөл"-ийн нийт унд, ахуйн 1,118.34 м3/хон усны хэрэгцээг Заамар сумын Засаг даргын эзэмшлийн 1.0 л/сек (86.4 м3/хон) ундаргатай гүний худгаас гэрээний дагуу зөврөөр, технолги, зам талбайн тоосжилт дарах үсалгаа, биологийн нөхөн сэргээлтийн усны хэмжээг Түүл голоос шугам хоолойгоор татаж хангахад усны ашиглах боломжит нөөцийн хэмжээ хүрэлцээтэй байна.

9. Тавих шаардлага, цаашид авах арга хэмжээ, зөвлөмж:

- Усны тухай хуулийн 24 дүгээр зүйлийн 24.2-т заасан: "Хаягдал ус хаях, зайлуулах зөвшөөрлийг хоногт 50 шоометрээс их, эсхүл энэ хуулийн 10.1.12-д заасан аюултай бохирдуулах бодис агуулсан хаягдал ус гаргадаг ус бохирдуулагчид усны асуудал хариуцсан төрийн захиргааны байгууллагын дүгнэлтийг үндэслэн сав газрын захиргаа, хоногт 50 шоометрээс бага хаягдал ус гаргадаг ус бохирдуулагчид сав газрын захиргааны дүгнэлтийг үндэслэн сүм, дүүргийн Засаг дарга олгоно", 24.4-т заасан: "Ус ашиглагч иргэн, аж ахуйн нэгж, байгууллага нь ахуйн бохир ус зайлуулах цэгээ эрүүл мэндийн болон байгаль орчны асуудал эрхэлсэн Засгийн газрын Гишүүний тогтоосон журмын дагуу ус тусгаарлагчаар тусгаарлаж тохижуулсан байна";

- Мөн хуулийн 28 дугаар зүйлийн 28.4-т заасан: "Хоногт 100 шоометрээс их ус ашиглах, эрчим хүч, усан тээврийн зориулалтаар ашиглуулах дүгнэлтийг усны асуудал хариуцсан төрийн захиргааны байгууллага, 50-100 шоометр ус болон усан орчин ашиглуулах дүгнэлтийг сав газрын захиргаа, 50 шоометр хүртэлх ус ашиглуулах, хурьн ус хуримтлуулж, хөв, цөөрөм байгуулах, суваг, шүүдүү татах дүгнэлтийг аймаг, нийслэлийн байгаль орчны алба тус тус гаргана";

-Мөн хуулийн 30 дугаар зүйлийн "Ус ашиглагчийн үүрэг, ус ашиглагчид тавигдах шаардлага"-ын; 30.1.1-т заасан: "Ус ашиглах зөвшөөрөл, гэрээнд заасан: хэмжээнээс хэтрүүлэн ашиглахгүй байх"; 30.1.3-т заасан: "Хаягдал ус хаях, зайлуулах зөвшөөрөл авах, ашиглалтын явцад гарах бохир усыг хаягдал усны стандартын шаардлагад нийцүүлэн цэвэрлэж, төвлөрсөн ариутгах татуургын сүлжээнд нийлүүлэх, эсхүл шууд зайлуулах"; 30.1.4-т заасан: "Ус авах цэг, газар доорх усны цооног, шугам хоолой бүрийг

тоолууржуулах"; 30.1.5-т заасан: "Ус, рашааны нөөц ашигласны болон ус бохирдуулсны төлбөр төлөх"; 30.2.2-т заасан: "Үйл ажиллагаанаас гарах хаягдал ус, рашааныг цэвэрлэх байгууламж барьж ашиглах, эсхүл зайлуулах цэг тогтоолгох"; 30.6-т "Уул уурхайн олборлолтод ус ашиглах аж ахуйн нэгж, байгууллага ашигт мөлтмөл баяжуулах усаа голын эрэг, голдирлыг үл хөндөн шахуурга, яндан хоолойгоор дамжуулан авна" гэх заалтуудыг хэрэгжүүлэх.

- Газрын тухай хуулийн 56 дугаар зүйлийн 56.6-т заасан: "Хот, тосгоны өнгө үзэмж, эрүүл ахуйн нөхцлийг сайжруулах, газрыг хамгаалах, нөхөн сэргээх шаардлагын дагуу газар эзэмшигч нь эзэмшилд авсан газрын 10-аас доошгүй хувийг ногоон байгууламжтай байлгана" гэсэн заалтуудыг тус тус хэрэгжүүлж ажиллах;

-Зам, талбай тоосжилт дарах болон ногоон байгууламжийн усалгаанд хур борооны усыг хуримтлуулан ашиглах, усны нөөцийг хэмнэж ажиллахыг төсөл хэрэгжүүлэгч "Атилла гоүлд" ХХК-д эвэлэж байна.

Ирээдүй хойч үедээ усны нөөцөө үлдээхийн төлөө усаа хамгаалъя, хуримтлуулъя, хамтран ажиллая!

Боловсруулсан:

УСНЫ НӨӨЦИЙН ХЭЛТЭС

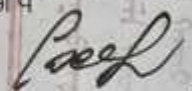

Боловсруулсан огноо:

Жавхлан

2025.07.09

Байгууллагын нэр: Усны газар
Газар хэлтэс: Удирдлага
Албан тушаал: Даргын албан үүргийг түр орлон гүйцэтгэгч
Овог нэр: Энхэнмадар Батбаяр
Зурсан огноо: 2025.07.09 18:13:08

БАТЛАВ	БАТЛАВ
ТУУЛ ГОЛЫН САВ ГАЗРЫН ЗАХИРГААНЫ ДАРГЫН АЛБАН ҮҮРГИЙГ ТҮР ОРЛОН ГҮЙЦЭТГЭГЧ	"АТИЛЛА ГОУЛД" ХХК-ИЙН ГҮЙЦЭТГЭХ ЗАХИРАЛ
 С.ХАН-УУЛ	 А.ГАНЦЭЦЭГ
2025 оны 09 дүгээр сарын 7 ны/ний өдөр	2025 оны 09 дүгээр сарын 7 ны/ний өдөр
УС АШИГЛАХ ГЭРЭЭ Дугаар 25/50	Улаанбаатар хот
Нэг. Ерөнхий зүйл	
<p>Монгол Улсын Усны тухай хуулийн 29 дүгээр зүйлийн 29.1 дэх заалт, Усны газрын 2025 оны 09 дүгээр сарын 25-ны өдрийн Е-2509-000138 дугаар ус ашиглуулах дүгнэлт, Туул голын сав газрын захиргааны даргын 2025 оны 09 дүгээр сарын 30 -ны/ний өдрийн А/27 дугаар тушаалаар олгосон ус ашиглах зөвшөөрлийг үндэслэн:</p> <p>Ус ашиглуулагчийг төлөөлж: Туул голын сав газрын захиргааны Усны нөөц, ус ашиглалтыг зохицуулах албаны мэргэжилтэн Э.Мягмарсүрэн, Ус ашиглагчийг төлөөлж: 6783295 регистрийн дугаартай "Атилла гоулд" ХХК-ийн Ерөнхий нягтлан бодогч С.Солонго нар ус ашиглах талаар харилцан тохиролцож энэхүү гэрээг 1 жилийн хугацаатайгаар байгуулав.</p>	
Хоёр. Гэрээний гол нөхцөл	
2.1. Ус ашиглах зориулалт:	
2.1.1. Хүдэр боловсруулахад ашиглах гадаргын ус;	
2.1.2. Зам талбайн тоосжилт дарахад ашиглах гадаргын ус;	
2.1.3. "Тэрбум мод" үндэсний хөдөлгөөний хүрээнд тарих модны усалгаанд ашиглах гадаргын ус;	
2.1.4. Ашиг олох зориулалтаар ахуйн үйлдвэрлэл, үйлчилгээнд ашиглах газрын доорх ус;	
2.1.5. Хаягдлын сангийн цэврийн усан санд дүүргэлт хийхэд ашиглах гадаргын ус.	
2.2. Нийт ашиглах усны хэмжээ: 105,517.54 м³/жил.	
2.2.1. Хүдэр боловсруулахад ашиглах гадаргын ус: 69,975.04 м ³ /жил;	
2.2.2. Зам талбайн тоосжилт дарахад ашиглах гадаргын ус: 3,840.0 м ³ /жил;	
2.2.3. "Тэрбум мод" үндэсний хөдөлгөөний хүрээнд тарих модны усалгаанд ашиглах гадаргын ус: 810.0 м ³ /жил;	
2.2.4. Ашиг олох зориулалтаар ахуйн үйлдвэрлэл, үйлчилгээнд ашиглах газрын доорх ус: 2,092.5 м ³ /жил;	
2.2.5. Хаягдлын сангийн цэврийн усан санд дүүргэлт хийхэд ашиглах гадаргын ус: 28,800.0 м ³ /жил.	
2.3. Усны чанар, найрлага: Унд ахуйн болон үйлдвэрийн технологийн уснаас улирал тутам дээж авч шинжилгээ хийлгэн хариу болон дүгнэлтийг тухай бүр Туул голын сав газрын захиргаанд ирүүлэх.	
2.4. Усны эх үүсвэр:	
2.4.1. Байршил: Технологийн болон бусад хэрэглээний усыг Туул гол, унд ахуйн усыг Заамар сумын Засаг даргын эзэмшлийн 1.0 л/сек ундаргатай гүний худгаас зөврөөр авч ашиглана.	
2.4.2. Барилга байгууламж: 28,800.0 м ³ хүчин чадалтай хаягдлын сантай.	
2.5. Хаягдал усны хэмжээ, стандартын шаардлага: "Хүрээлэн байгаа орчин. Усны чанар, Хаягдал ус. Ерөнхий шаардлага MNS 4943:2015" стандартыг мөрдлөг болгоно. Стандартаас давсан агууламжтай хаягдал усыг байгальд нийлүүлж буй тохиолдолд Байгаль орчин, аялал жуулчлалын Сайдын 2019 оны А/635 дугаар тушаалаар батлагдсан "Ус бохирдуулсны нөхөн төлбөрийг шатлан өсгөх хэлбэрээр ногдуулах журам"-ын дагуу төлбөр тооцно.	

Хавсралт 6 Ус ашиглах гэрээ

2.6. Хаягдал усан дахь бохирдуулах бодис, шинжилгээний дүн:

Ахуйн болон үйлдвэрийн дотоод хэрэгцээнд ашигласан уснаас гарах хаягдал усны хэмжээ, чанар найрлага, бохирдуулагч бодисын хэмжээ зэрэгт улирал тутамд шинжилгээг Ус цаг уур орчны шинжилгээний төвөөр хийлгэн хариу болон дүгнэлтийг тухай бүр Туул голын сав газрын захиргаанд ирүүлэх.

- Жинлэгдэх бодис /кг/;
- Органик бодис /кг/;
- Эрдэс бодис /кг/;
- Хүнд металл /кг/;
- Аюултай бохирдуулах бодис /гр/.

2.7. Бохир ус цэвэрлэх барилга байгууламжийн байршил, хүчин чадал, технологи, цэвэрлэх арга, цэвэрлэгээний түвшин:

2.7.1. Технологийн хаягдал усыг тунгаах нууранд тунгааж, эргүүлэн ашиглана. Стандартаас давсан агууламжтай хаягдал усанд Байгаль орчин, аялал жуулчлалын Сайдны 2019 оны А/635 дугаар тушаалаар батлагдсан "Ус бохирдуулсны нөхөн төлбөрийг шатлан өсгөх хэлбэрээр ногдуулах журам"-ын дагуу төлбөр тооцно.

2.7.2. Ахуйн бохир ус зайлуулах цэгийг Байгаль орчин, аялал жуулчлалын Сайд, Эрүүл мэндийн Сайдны 2018 оны А/82/128 дугаар хамтарсан тушаалаар батлагдсан "Ус ашиглагч иргэн, аж ахуйн нэгж байгууллага нь ахуйн бохир ус зайлуулах цэгээ ус тусгаарлагчаар тусгаарлаж тохижуулах журам"-ын дагуу тохижуулж ашиглана.

2.8. Усны эх үүсвэрийг хамгаалах, усны нөөц хомсдох, бохирдохоос сэргийлэх арга хэмжээ, түүнд зарцуулах хөрөнгийн хэмжээ:

2.8.1. Усны эх үүсвэрийг хамгаалах усны нөөц хомсдох бохирдохоос сэргийлж жил бүр түүнд зарцуулах хөрөнгийн хэмжээг төсөвт суулган орон нутгийн захиргаа, байгаль хамгаалагчаас санал авч сэргээн засварлах шаардлагатай булаг шандыг тохижуулах;

2.8.2. Туул голоос ус татах насосыг байрлуулахдаа голын эрэг, гогдирлыг хөндөхгүйгээр байрлуулна;

2.8.3. "Тэрбум мод" үндэсний хөтөлбөрийн хүрээнд 1,000.0 ш мод тарина.

2.9. Усны тоолуур:

2.9.1. Усны тухай хуулийн 30 дугаар зүйлийн 30.1.4 дэх заалт, Байгаль орчин, ногоон хөгжлийн сайдын 2013 оны А-156 дугаар тушаалаар батлагдсан "Ус ашиглалт, хэрэглээг тоолууржуулах журам"-ыг хэрэгжүүлж ажиллана. Туул голоос ус татаж буй насосын гаралт дээр тоолуур суурилуулна. Тоолуурын заалтын тэмдэглэлийг тогтмол хөтөлж баталгаажуулна.

2.10. Ус ашигласны нэгж, төлбөрийн хэмжээ:

2.10.1. Хүдэр боловсруулахад ашиглах гадаргын усны нөөц ашигласны төлбөр:

$$69,975.04 \text{ м}^3 \times 596.48 \text{ төг/м}^3 (2'651 \text{ төг/м}^3 \times 0.25 \times 0.9) = \mathbf{41,738,361.98 \text{ төг}}$$

2.10.2. Зам талбайн тоосжилт дарахад ашиглах гадаргын усны нөөц ашигласны төлбөр:

$$3,840.0 \text{ м}^3 \times 79.53 \text{ төг/м}^3 (2'651.0 \text{ төг/м}^3 \times 0.1 \times 0.3) = \mathbf{305,395.20 \text{ төг}}$$

2.10.3. "Тэрбум мод" үндэсний хөдөлгөөний хүрээнд тарих модны усалгаанд ашиглах гадаргын усны нөөц ашигласны төлбөр:

$$810.0 \text{ м}^3 \times 18.56 \text{ төг/м}^3 (2'651 \text{ төг/м}^3 \times 0.01 \times 0.7) = \mathbf{15,031.17 \text{ төг}}$$

2.10.4. Ашиг олох зориулалтаар ахуйн үйлдвэрлэл, үйлчилгээнд ашиглах газрын доорх усны нөөц ашигласны төлбөр:

$$2,092.5 \text{ м}^3 \times 99.12 \text{ төг/м}^3 (9'440 \text{ төг/м}^3 \times 0.15 \times 0.07) = \mathbf{207,408.60 \text{ төг}}$$

2.10.5. Хаягдлын сангийн цэврийн усан санд дүүргэлт хийхэд ашиглах гадаргын усны нөөц ашигласны төлбөр:

$$28,800.0 \text{ м}^3 \times 596.48 \text{ төг/м}^3 (2'651 \text{ төг/м}^3 \times 0.25 \times 0.9) = \mathbf{17,178,480.0 \text{ төг}}$$

Нийт төсөвт төвлөрүүлэх төлбөр:

**41,738,361.98 төг + 305,395.20 төг + 15,031.17 төг + 207,408.60 төг + 17,178,480.0 төг
= 59,444,676.95 төг**

(Тавин есөн сая дөрвөн зуун дөчин дөрвөн мянга зургаан зуун далан зургаан төгрөг ерэн таван мөнгө)

2.10.6. Төсвийн тухай хуулийн 23 дугаар зүйлийн 6.5-р заалтын дагуу үйлдвэрлэл, үйлчилгээний зориулалтаар ашигласан усны төлбөрийг Байгалийн нөөц ашигласны төлбөрийн тухай хуулийн 23.2 дахь заалтад заасны дагуу харъяа Татварын хэлтэст төвлөрүүлэх шаардлагатай;

2.10.7. Усны тухай хуулийн 30 дугаар зүйлийн 30.1.4-д заасны дагуу ус авах цэг, газар доорх усны цооног, шугам хоолой бүрийг тоолууржуулах үүрэгтэй;

2.10.8. "Ус ашиглалт, хэрэглээг тоолууржуулах журам"-ын 1.3-д заасны дагуу унд, ахуйн болон үйлдвэрлэлийн зориулалтын усны олборлолт, дамжуулалт, нөөцлөлт, борлуулалт, хаягдал усны тоо хэмжээг тогтоох ба ашиглалтын тайлан мэдээг гаргах ажилд эрх бүхий байгууллагаар баталгаажуулсан усны тоолуурын заалтыг үндэслэнэ;

2.10.9. Усны тоолуурын заалтын баталгаа алдагдсан, тоолуурыг шугам хоолойноос салгасан, тоолуургүй үйл ажиллагаа явуулсан тохиолдолд усны нөөц ашигласны төлбөрийг Байгаль орчин, ногоон хөгжил аялал жуулчлалын Сайдын 2015 оны А-301 дүгээр тушаалаар батлагдсан "Нэгж бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэх, ажил гүйцэтгэх, үйлчилгээ үзүүлэхэд зарцуулах усны норм"-оор тооцож ногдуулахыг анхаарах;

2.10.10. Гэрээнд зааснаас хэтрүүлэн ашигласан усанд Засгийн газрын 2018 оны 391 дүгээр тогтоолоор батлагдсан "Зөвшөөрсөн хэмжээнээс илүү ашигласан усны төлбөр тооцох журам"-д заасны дагуу төлбөр тооцно.

2.10.11. Усны нөөцөд учирсан хохирлыг Байгаль орчин, уур амьсгалын өөрчлөлтийн сайд, Хууль зүй, дотоод хэргийн сайдын 2025 оны А/37, А/31 дүгээр "Аргачлал шинэчлэн батлан тухай" хамтарсан тушаалын дагуу төлбөр тооцно.

Гурав. Талуудын эрх, үүрэг

3.1. Гэрээ байгуулагч талууд нь Усны тухай хуулийн 7 дугаар зүйлийн 7.5, 13 дугаар зүйлийн 13.1.1, 13.1.5, 18 дугаар зүйлийн 18.1.4, 19 дүгээр зүйлийн 19.1.2, 19.1.4, 26 дугаар зүйлийн 26.1, 30 дугаар зүйлийн 30.1, 30.6, 31 дүгээр зүйлийн 31.1 дэх заалтад заасан эрх эдэлж, үүрэг хүлээнэ.

3.2. Ус ашиглагч нь гэрээгээр хүлээсэн үүргээ биелүүлээгүй бол Усны тухай хуулийн 17 дугаар зүйлийн 17.1.9, 29 дүгээр зүйлийн 29.3 дугаар заалтуудыг үндэслэн Сав газрын захиргааны шийдвэрээр гэрээг хугацаанаас нь өмнө цуцлах бөгөөд Усны тухай хуулийн 33 дугаар зүйлийн дагуу хариуцлага хүлээнэ.

3.3. Ус ашиглуулах дүгнэлтээр тавьсан шаардлага зөвлөмжийн хэрэгжилтийг хангаж ажиллана.

Дөрөв. Бусад

4.1. Гэрээ нь талуудын гарын үсэг зурж, тамга, тэмдэг дарж баталгаажуулсан өдрөөс эхлэн хүчин төгөлдөр болно.

4.2. Ус ашиглуулах дүгнэлт, ус ашиглах зөвшөөрөл нь гэрээний салшгүй хэсэг байна.

4.3. Энэхүү гэрээний биелэлтийг 2025 оны 12 дугаар сарын 25-ны өдрийн дотор Туул голын сав газрын захиргаанд ирүүлэх бөгөөд талууд 2026 оны 01 дүгээр сард багтаан гэрээний хэрэгжилтийг дүгнэнэ.

4.4. Талуудын тохиролцсоноор гэрээнд нэмэлт, өөрчлөлт оруулж болох ба бичгээр үйлдэнэ.

4.5. Гэрээг дор дурдсан үндэслэлээр хугацаанаас нь өмнө цуцалж болно.

4.5.1. Ашиглаж байгаа усны эх үүсвэр тусгай хэрэгцээнд шилжсэн;

4.5.2. Аль нэг тал татан буугдсан бол;

4.5.3. Ус ашиглах гэрээний үүргээ ноцтойгоор зөрчсөн;

4.5.4. Ус ашиглах зөвшөөрөл цуцлагдсан.

4.6. Талуудын хооронд үүссэн маргааныг эвийн журмаар шийдвэрлэхийг эрхэмлэх бөгөөд эс зөвшөөрвөл холбогдох шатны шүүхээр шийдвэрлүүлнэ.

ГЭРЭЭ БАЙГУУЛСАН:

УС АШИГЛУУЛАГЧИЙГ ТӨЛӨӨЛЖ:

УС АШИГЛАГЧИЙГ ТӨЛӨӨЛЖ:

Хавсралт 7. Усны төлбөр төлсөн баримт

"GREEN LAB"
ХӨРС, УСНЫ ЛАБОРАТОРИ

СОРИЛТЫН ДҮНГИЙН ХУУДАС

Дээж ирсэн огноо: 2025.11.13-27
Шинжилгээ хийлгэж буй байгууллага, хувь хүн: " Ногоон Эко Мандала " ХХК
Холбоо барих дугаар: 90996660, 80108001
Дээж авсан газар: Төв аймаг Заамар сум "Атилла Гоулд" ХХК Худгын ус
Лабораторийн дугаар: 25/6697

Усны химийн шинжилгээний үзүүлэлт

№	Сорилтын үзүүлэлтүүд, хэмжих нэгж	Сорилтын аргын тэмдэглэгээ	Шаардлага MNS 0900:2018	Сорилтын дүн
				1
1	pH	MNS ISO 10523:2001	6.5-8.5	8.64
2	Ерөнхий хатуулаг, мг- экв/л	MNS ISO 6059:2005	7.0	4.64
3	Кальци, мг/л	MNS 1097:2023	100.0	52.1
4	Магни, мг/л	MNS 1097:2023	30.0	24.81
5	Хлорид, мг/л	MNS ISO 9297:2005	350	17.04
6	Гидрокарбонат, мг/л	MNS 6831:2020	-	271.8
7	Перманганатын исэлдэх чанар, мгО/л	MNS 6833:2020	5-15	0.18
8	Цахилгаан дамжуулах чанар, $\mu\text{S/cm}$	MNS ISO 7888:1999	1.0	0.547
9	Хуурай үлдэгдэл, мг/л	MNS 4423:1997	1000	290.0
10	Нитрит, мг/л	MNS 6779:2019	1.0	0.004
11	Нитрат, мг/л	MNS ISO 7890-3:2005	50.0	0.09
12	Төмөр, мг/л	MNS 4430:2005	0.3	0.05
13	Аммоний, мг/л	MNS 4428:1997	1.5	0.24

Жин Шинжилгээний хариу нь зөвхөн тухайн цэгийн дээжинд хамаарах ба хувилан олшруулахыг хориглоно

ШИНЖИЛГЭЭ ГҮЙЦЭТГЭСЭН:

Шинжээч: / Д.Пагмасүрэн /

ХЯНАЖ, БАТАЛГААЖУУЛСАН:

Лабораторийн эрхлэгч / Г.Ганчимэг / M.Sc /

Монгол улс, Улаанбаатар хот, Сүхбаатар дүүрэг 9-р хороо, Алтайн гудамж 8 (давхар сөрфийг 2 давхар 243 тоот) Утас/Факс: 73702020, 88950626 E-mail: landlabnemtongolia@gmail.com

Хавсралт 8. Хяналт шинжилгээний хариу дүн /11 сар/

ХААН БАНК Огноо/Date: 2025-09-12 11:02:56

Шилжүүлгийн мэдээлэл/Transaction Information
Журналын Journal No: 22824266
Гүйлгээний дугаар /Ref: 0

Системийн өнөө/System Date: 2025-09-11

ДТ	IBAN/Дансны/Картын дугаар IBAN/Account/Card number	Нэр/Name	Дүн/Amount	Ханд/Rate
	5115029355	САНДОО СОЛОНГО	17,000,000.00 MNT	1.00

Кт	Бөнций дугаар/Branch No IBAN/Дансны/Картын дугаар IBAN/Account/Card Number	Бөнций нэр/Bank Name Нэр/Name	Дүн/Amount	Ханд/Rate
	MOFUMNJB MN780090 10000013406	ТӨРЧБН САН БЮ нэгэн сэргээх бэлэглэл	17,000,000.00 MNT	1.00

Гүйлгээний утга/Transaction description:
MV-022747-2025 BARITBAA ATILLA GOULD COLLTD

Харилцагч танд баарлалаа./Thank you to our customers

Сайн байна уу?
С. СОЛОНГО

★ MN09 0005 00 5115029355

3,854,259.85 MNT

Хуулга Миний санхүү

Гүйлгээний дэлгэрэнгүй

Гүйлгээний мэдээлэл

Дүн: -8,990,000.00
Гүйлгээний төрөл: Зарлага
Огноо: 2025.09.29 12:07

Шилжүүлсэн данс

Данс/IBAN: 5115 029 355 MNT
Үлдэгдэл: 3,854,459.85

Хүлээн авсан данс

Данс: 900013406

Утга

ЕВ- АТИЛЛА ГОУЛД ХХК. MV-022747
ОНЫ БАРЬЦАА ЗӨРҮҮ

Хавсралт 9. Нөхөн сэргээлтийн барьцаа төлбөр төлсөн баримт

Хавсралт 10. Хөг хаягдлын гэрээ

4	Нүүлгэн шилжүүлэх, нөхөн олговор олгох арга хэмжээний биелэлт	-	-	-	-	-	-	-	-	-
5	Түүх, соёлын өвийг хамгаалах арга хэмжээний биелэлт	-	-	-	-	-	-	-	-	-
6	Осол, эрсдэлийн менежментийн төлөвлөгөөний биелэлт	10	10	10	10	10	10	10	10	10
7	Хог, хаягдлын менежментийн төлөвлөгөөний биелэлт	5	5	5	5	5	5	5	5	5
8	Орчны хяналт шинжилгээний хөтөлбөрийн биелэлт	5	5	5	5	5	3	5	4.7	
9	Удирдлага зохион байгуулалтын төлөвлөгөөний биелэлт	5	5	5	5	5	5	5	5	
10	Аймаг, сумын орон нутгийн төрийн захиргааны байгууллагын шаардлагаар хийсэн ажил болон нөлөөллийн бүсийн оршин суугчдад тайлагнах төлөвлөгөөний биелэлт	10	10	10	10	10	10	10	10	
	Нийт оноо	100	90	95	95	95	90	78.	90	90.4

Тайлбар: Бүрэлдэхүүн хэсэг бүрт биелэлтээс нь хамааран авсан байвал зохих оноог тогтоосон ба ажлын хэсгийн гишүүн тус бүрийн өгсөн онооны энгийн арифметик дунджийг бүрэлдэхүүн хэсэг тус бүрт тооцож гаргана. Гишүүдийн бүрэлдэхүүн хэсэг тус бүрт өгсөн онооны арифметик дунджийн нийлбэр нь нийт оноо болно. Тухайн жилийн байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний бүрэлдэхүүн хэсгүүдийн биелэлтийн нийт оноо нь 90-ээс доош байвал төлөвлөгөөний биелэлтийг хангалтгүй гэж үзнэ. Тухайн жилд дүйцүүлэн хамгаалах ажил төлөвлөгдөөгүй бол нөхөн сэргээх арга хэмжээ рүү, түүх соёлын өвийг хамгаалах арга хэмжээ төлөвлөгдөөгүй бол сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээний биелэлт рүү шилжүүлж тооцно.

Жич: 2026 онд дүйцүүлэх ажлын хүрээнд мод тарих орон нутагтай хамтран төсөл хэрэгжүүлэх.

**ТУХАЙН ЖИЛИЙН БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ
БИЕЛЭЛТИЙГ ХҮЛЭЭЖ АВАХ, ДҮГНЭХ ХУУДАС**

MV-022747, Бага хайлаастын алтны шороон ордын баруун борт дагууд Заамар сум, Хайлааст 3 дугаар баг
Огноо:2026.03.18

Дугаар:85

Ажлын хэсгийн дарга:

ТӨВ АЙМГИЙН БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ ДАРГЫН АЛБАН УҮРГИЙГ
ТҮР ОРЛОН ГҮЙЦЭТГЭГЧ.....

Х.НАРАНГЭРЭЛ

Ажлын хэсгийн нарийн бичгийн дарга:

БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ ГАЗРЫН АХЛАХ МЭРГЭЖИЛТЭН.....

(С.ЭРДЭНЭЦОГТ)

Гишүүд:

АЙМГИЙН ЗДТГСХЗХ- Н ГУУХУ БАЙЦААГЧ.....

(Т.МӨНХЖАРГАЛ)

ГАЗРЫН ХАРИЛЦАА БАРИЛГА ХОТ БАЙГУУЛАЛТЫН ГАЗРЫН

МЭРГЭЖИЛТЭН.....

М.ЦОГЖАВХАА

ТУУЛ ГОЛЫН САВ ГАЗРЫН ЗАХИРГААНЫ МЭРГЭЖИЛТЭН.....

(А.МОНСЭНГИЙР) .

СУМЫН БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ ХЯНАЛТЫН УЛСЫН БАЙЦААГЧ.....

(И.ГАН-ОЧИР)

ТУХАЙН НУТАГ ДЭВСГЭРИЙГ ХАРИУЦСАН БАЙГАЛЬ ХАМГААЛАГЧ.....

НӨЛӨӨЛЛИЙН БҮС ДЭХ ИРГЭДИЙН ТӨЛӨӨЛӨЛ.....

(Г.ЧИНСЭГЭЭ)

ХҮЛЭЭН ЗӨВШӨӨРСӨН:

"АТИЛЛА ГОУЛД" ХХК ЗАХИРАЛ.....

А.ГАНЦЭЦЭГ

